Proletari din toate țările, uniți-vă!

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură

Anul VIII (XXIX) Nr. 189 (1275)
Simbătă 18 martie 1978

8 pagini — 1 leu

Sub flamura ideilor revoluționare

Ne aflăm într-o perioadă de puternic avînt în toate sectoarele de activitate economică și socială din țara noastră, pe linia înfăptuirii hotărîrilor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român și ale Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român din decembrie 1977.

După cum se știe, Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1977 a adoptat hotărîri de o deosebită importanță pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră.

În învățămînt, sarcina transpunerii în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului revine tuturor **cadrelor didactice. Așa cum este și firesc, disciplinele de științe sociale au cele mai largi posibilități. De aceea, cadrelor didactice de la aceste discipline le revin cele mai mari obligații. Trebuie să facem totul ca** hotărîrile adoptate de Conferința Națională, în mod deosebit tezele și aprecierile cuprinse în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, să-și găsească o largă și profundă oglindire în lecțiile, seminariile, dezbaterile sau celelalte activități care se desfășoară la disciplinele sociale. **Subliniem cerința de a integra organic, la locul potrivit și în forma corespunzătoare, a documentelor respective, ceea ce necesită un studiu atent și o pregătire minuțioasă, plină de răspundere din partea cadrelor didactice.**

„Ridicarea nivelului de cunoștințe politico-ideologice — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — înarmarea tinerei generații, a tuturor oamenilor muncii cu concepția revoluționară despre lume și viață constituie, în condițiile lumii de astăzi, în care au loc profunde transformări revoluționare, sociale și naționale, o necesitate pentru a crea constructori de nădejde ai socialismului și comunismului, militanți activi pentru o lume a dreptății sociale și naționale, a colaborării și păcii".

În spiritul acestei indicații prețioase a secretarului general al partidului nostru, în cadrul activităților didactice, elevii și studenții vor fi îndrumați să pornească la analiza problemelor respective de la documentele adoptate de Conferința Națională a partidului; cabinetele de științe sociale trebuie să pună la dispoziția elevilor și studenților, în numărul necesar, Raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R. de tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și celelalte documente adoptate de Conferință. De asemenea, catedrele, cercurile pedagogice, precum și învățămîntul de partid vor pune în centrul dezbaterilor cu cadrele didactice de la științele sociale problemele ridicate de Conferința Națională a partidului, precum și în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu în perioada care a trecut de la Conferința Națională din decembrie 1977 și pînă în prezent. Este necesar să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru perfecționarea metodicii predării științelor sociale, acordîndu-se o atenție sporită promovării formelor participative, dezbaterilor și răspunsurilor la întrebări ale elevilor și studenților. Pentru a veni în ajutorul cadrelor didactice, Ministerul Educației și Învățămîntului a luat măsuri de introducere a unor teme în programele științelor sociale din toate treptele și profilele de învățămînt, precum și pentru a publica unele consultații în revistele de învățămînt.

Educarea tinerelor noastre generații, sub flamura ideilor revoluționare ale Partidului Comunist Român, ale secretarului său general, constituie una dintre cele mai însemnate sarcini ce revin cadrelor didactice, pentru a cărei îndeplinire este necesară munca plină de dăruire a fiecăruia și a tuturor celor cărora le este încredințată pregătirea pentru muncă și viață a tineretului, viitorul națiunii noastre socialiste.

CONSTANTIN PETRE
adjunct al ministrului educației și învățămîntului

În atelierul de electronică al Liceului „Horia, Cloșca și Crișan" din Alba Iulia

Profesorul — factor hotărîtor al succesului școlar

Dobîndirea unui succes școlar autentic, ca efect al unui învățămînt bine organizat, desfășurat la un nivel calitativ superior și eficient, reprezintă în condițiile actuale de dezvoltare generală impetuoasă a societății noastre socialiste, de afirmare plenară a revoluției științifice și tehnice contemporane, un obiectiv fundamental. Numai formarea și creșterea sistematică a unor oameni multilateral pregătiți în continuă dezvoltare și perfecționare, apți să-și valorifice plenar și neîntrerupt aptitudinile și forțele creatoare de care dispun vor putea fi în măsură să satisfacă exigențele societății socialiste multilateral dezvoltate, ale făuririi culturii și civilizației socialiste și comuniste în țara noastră. În această perspectivă recunoaștem sublinierea și amplificarea substanțială a funcțiilor școlii românești, parte componentă hotărîtoare a politicii partidului nostru de ridicare a patriei pe noi trepte de progres, cultură și civilizație.

Problema dobîndește dimensiuni principiale noi cu atît mai mult **acum în contextul efortului întregului popor de înfăptuire a obiectivelor fundamentale stabilite de Conferința Națională a P.C.R. de trecere,** în toate domeniile vieții și activității sociale, **la un nivel calitativ superior,** ceea ce presupune, totodată, **o calitate nouă a oamenilor, a conștiinței și conduitei lor social-profesionale,** respectiv cultivarea sistematică a tuturor aptitudinilor și capacităților, atît în folosul afirmării și împlinirii personalității umane, cît și al edificării societății noastre socialiste multilateral dezvoltate.

„Trebuie să punem un mai mare accent — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la adunarea oamenilor muncii de la Intreprinderea de mașini grele București — pe **transformarea calitativă a omului, pe lărgirea orizontului său de pregătire și cunoaștere,** precum și **pe îndemînarea sa practică".**

Deci, nouă etapă a dezvoltării societății noastre presupune și o nouă calitate a educației, **un nivel calitativ mai înalt și mai eficient al succesului școlar.** Altfel spus, școala este chemată să asigure, în strînsă și rodnică cooperare cu toți ceilalți factori, cu societatea în întregul ei și în numele ei, **succesul școlar autentic al tuturor elevilor, temeinica lor pregătire pentru muncă și viață, pentru viață.** Aceasta însă nu oricum și nu în orice fel, ci în condiții calitativ superioare, în condițiile pătrunderii tot mai largi în școală, în munca cadrelor didactice și a elevilor, a spiritului științific și tehnic modern, eficient, productiv și creator, propriu epocii și dezvoltării societății noastre.

Aceasta presupune, credem, cel puțin trei direcții de acțiune: a) intensificarea preocupărilor pentru organizarea științifică a muncii în școală, pentru adîncirea integrării învățămîntului cu cercetarea și producția, a conlucrării eficiente a cadrelor didactice cu elevii, pentru buna funcționare a școlii ca instituție, perfecționarea neîntreruptă și în toate domeniile vieții și activității instructiv-educative; b) cîmp larg de acțiune factorilor intensivi calitativi în procesul de învățămînt; c) valorificarea superioară a resurselor umane și materiale de care dispune școala pentru a asigura un progres școlar continuu, de nivel calitativ tot mai ridicat.

Trebuie recunoscut că în abordarea și, mai ales, în „rezolvarea" problemei succesului școlar s-au ivit și se mențin în unele unități școlare contradicții între aspectele cantitative și cele calitative, pe alocuri înțelegîndu-se atingerea acestui obiectiv prin coborîrea exigenței, aspect cu repercusiuni negative profunde. Se confundă uneori faptul că fiecare elev poate și trebuie să fie condus spre reușită în munca școlară, nu

Conf. univ. VIRGILIU RADULIAN

(Continuare în pag. a 5-a)

Disciplina școlară – disciplină a muncii

Învățămîntul constituie un domeniu de activitate căruia partidul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, îi acordă o deosebită atenție, iar rezultatele obținute pînă în prezent ne înfățișează numeroase date cu care ne mîndrim, comparabile cu învățămîntul din orice țară a lumii contemporane.

Este o realitate a zilelor noastre faptul că sistemul de învățămînt românesc se află așezat pe baze noi, revoluționare, că este din ce în ce mai puternic integrat cu cercetarea și producția, precum și faptul că asigură tinerelor generații pregătirea corespunzătoare cerințelor construcției socialismului din patria noastră.

Ca activitate socială, învățămîntul înseamnă o muncă stăruitoare și plină de răspundere, prin care educatorul, și promoțiile la a căror pregătire participă, realizează una dintre cele mai importante investiții ale societății noastre: formarea personalităților comuniste, care sînt, totodată, și capacitățile de muncă ale anilor și cincinalelor viitoare.

Nivelul înalt pe care l-a dobîndit învățămîntul din țara noastră în ultimul deceniu, și, mai ales, faptul că ne aflăm în fața sarcinii trasate de Conferința Națională a Partidului Comunist Român din decembrie 1977 — de a trece la o nouă calitate în toate sectoarele de activitate — deci, și în învățămînt — aduc disciplinei școlare întreaga bogăție de semnificații pe care a dobîndit-o în anii noștri disciplina muncii, entuziasmul și dăruirea cu care poporul nostru înfăptuiește neabătut construcția societății socialiste multilateral dezvoltate și asigură înaintarea României spre comunism.

Pornind de la acest profund adevăr, avem îndatorirea să înțelegem că fiecare oră de curs cu elevii, în sala de clasă, în cabinet, în laborator, în atelierul școlar sau în întreprinderi, este și trebuie să fie o oră de muncă efectivă și eficientă, în cadrul căreia — similar eforturilor ce se depun în economia națională — e necesar să se obțină cele mai bune rezultate posibile. Sub această semnificație, a irosi sau a nu utiliza cu chibzuință un singur minut din ora de activitate școlară, înseamnă a produce pagube asemănătoare, dacă nu chiar și mai mari, cu cele pe care le poate aduce irosirea unui minut într-o oțelărie, într-o mină sau în orice altă activitate socialutilă.

Prof. ANDREI BĂLAN
inspector școlar general, județul Maramureș

Transferări şi numiri în învăţămînt

În conformitate cu prevederile Statutului personalului didactic, Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului organizează :

a) în perioada 1 aprilie — 15 mai 1978, transferări de cadre didactice titulare, de la o unitate la alta ;

b) în perioada 15 iulie — 20 august 1978, numiri de cadre didactice, pe bază de concurs.

Transferarea se va face pe bază de probă scrisă, pe posturile didactice publicate vacante de la unităţile de învăţămînt din municipii şi oraşe şi pe bază de acte pe posturile didactice vacante de la unităţile de învăţămînt din mediul rural.

Cererile de transferare, însoţite de acte doveditoare, se depun pînă la data de 1 aprilie 1978, la inspectoratele şcolare unde solicitanţii sînt titulari. Sînt necesare următoarele acte : copie legalizată de pe actul de studii, dovezi privind gradele didactice obţinute, vechime în învăţămînt şi în postul didactic actual, memoriu de activitate, copie de pe ultima apreciere anuală, dovadă de domiciliu, copii de pe certificatul de căsătorie, de naştere pentru copii, dovadă privind locul de muncă şi domiciliu al soţului (soţiei).

Transferarea se poate face numai în specialitatea în care solicitanţii sînt titulari şi îndeplinesc condiţiile prevăzute de statutul personalului didactic, precum şi de normele legale privind stabilirea domiciliului.

Posturile vacante de educatori pot fi solicitate de învăţători, profesori care au absolvit şi liceul pedagogic, precum şi profesori care au funcţionat cel puţin 3 ani ca educatori.

Proba scrisă se dă la specialitate, iar pentru posturile vacante de educatori, la psihologia copilului şi pedagogie şcolară şi se va desfăşura, în întreaga ţară, în ziua de 9 aprilie a.c., ora 9, în localităţile reşedinţă de judeţ, la unităţile de învăţămînt stabilite de inspectoratele şcolare. Pentru învăţători, proba scrisă se va desfăşura în aceeaşi zi, astfel : ora 9 — limba română, respectiv limba maternă ; ora 16 — aritmetică.

★

În ziua de 15 martie a.c. au fost difuzate prin oficiile şi chioşcurile de presă două suplimente ale revistei „Tribuna şcolii" cuprinzînd listele posturilor şi catedrelor vacante.

Primul supliment cuprinde : POSTURI DIDACTICE VACANTE pentru anul şcolar 1978—1979, de la unităţile de învăţămînt din mediul rural, care pot fi ocupate prin transferare. pe bază de acte.

Al doilea supliment cuprinde : POSTURI DIDACTICE VACANTE pentru anul şcolar 1978—1979, de la unităţile de învăţămînt din municipii şi oraşe, care pot fi ocupate prin transferare, pe bază de probe scrise.

Examene ale cadrelor didactice

Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului anunţă că examenul de „Probleme actuale ale construcţiei socialismului, în ţara noastră", respectiv de „Economie concretă", pentru cadrele didactice înscrise, în acest an şcolar, pentru obţinerea gradului I, se va desfăşura în zilele de 16 şi 17 aprilie a.c.

În cursul săptămînii viitoare, revista noastră va edita şi va difuza prin chioşcurile şi oficiile de presă o broşură cuprinzînd programa de **„Probleme actuale ale construcţiei socialismului în ţara noastră"**, valabilă pentru examenul de obţinere a gradelor didactice II şi I, precum şi programa de **„Socialism ştiinţific"**, valabilă pentru examenul de definitivare în învăţămînt ; în broşura amintită sînt incluse recomandări bibliografice şi recomandări metodice de studiu individual şi prezentare la examene.

Olimpiadele şcolare — 1978

Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist şi societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice au stabilit un program de pregătire a elevilor pentru olimpiadele naţionale şi internaţionale în perioada septembrie 1977 — iunie 1978, desfăşurat pînă la etapa pe judeţ şi continuînd pînă la fazele naţională şi internaţională. Pregătirea elevilor s-a realizat prin activităţile din cadrul orelor de curs, ale cercurilor de elevi, şi ale taberelor de profil, prin consultaţii şi studiu individual, pe baza programelor de concurs elaborate de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, în colaborare cu societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice, în plus, la matematică, pe baza culegerilor de probleme şi a testelor. Elevii care vor participa la olimpiadele de matematică, fizică, chimie şi limbă rusă şi-au suplimentat pregătirea în tabere anume constituite în timpul vacanţei de iarnă.

Pînă în prezent participanţii la concurs din clasele V—VIII au depăşit etapele pe şcoală, comună, oraş, municipiu şi sector — pentru Capitală. Elevii claselor a VII-a şi a VIII-a prezenţi la concurs vor susţine probele prevăzute pentru etapa pe judeţ la 7 mai a.c., la disciplinele : limba şi literatura română, limba şi literatura maternă, limba engleză, limba franceză, limba germană, fizică şi matematică. La concursul pentru istoria antică şi medie vor participa, la aceeaşi dată, elevi din clasa a VIII-a.

Pentru limba rusă elevii din ciclul gimnazial au participat la faza pe judeţ la data de 5 martie a.c., fapt care-i ajută să se prezinte, alături de colegii lor din licee, la etapa pe ţară, limba rusă făcînd parte dintre disciplinele la care se organizează olimpiadă internaţională în acest an.

Concurenţii din învăţămîntul liceal au terminat etapa pe judeţ la toate disciplinele prevăzute pentru concurs, cîştigătorii continuînd să se pregătească pentru faza finală, pe ţară (cu excepţia participanţilor la limbile moderne — franceză, engleză, germană — pentru care concursul pe obiecte s-a încheiat odată cu etapa judeţeană). Faza republicană a concursului se va desfăşura între 7 şi 13 aprilie a.c., pentru următoarele discipline, în centrele pe care le menţionăm : limba şi literatura română, limba şi literatura maternă — la Arad ; limba rusă — la Bucureşti ; istoria modernă a României (clasa a IX-a) şi istoria României, a mişcării muncitoreşti, democratice şi revoluţionare a Partidului Comunist Român (clasele a XII-a şi a XIII-a) — la Alba Iulia ; filozofie — la Piatra Neamţ ; economie politică — la Baia Mare ; matematică — la Galaţi ; fizică — la Timişoara ; chimie — la Ploieşti ; biologie — la Cluj-Napoca.

Pentru cei ce se vor selecţiona în cadrul etapei naţionale, la disciplinele matematică, fizică, chimie, limbă rusă se vor organiza probe de baraj pe baza cărora se vor alege reprezentanţii pentru olimpiadele internaţionale din anul 1978. Loturile de elevi selecţionaţi pentru aceste olimpiade internaţionale vor fi pregătite, în mod deosebit, odată cu începutul trimestrului al III-lea, pînă la sfîrşitul lunii mai, pregătirea lor intensivă desfăşurîndu-se între 1 şi 30 iunie a.c., în următoarele unităţi şcolare ; pentru matematică şi fizică — la Liceul de matematică-fizică nr. 4 din Bucureşti ; pentru chimie — la Liceul industrial de chimie nr. 4 din Ploieşti ; pentru limba rusă — la Liceul de filologie-istorie „Zoia Kosmodemianskaia" din Bucureşti.

În laboratorul de fizică al Liceului din Fieni, judeţul Dîmboviţa

Tehnologie didactică la clasele primare

Inspectoratul şcolar judeţean Caraş-Severin şi Casa corpului didactic au organizat la Liceul pedagogic din Caransebeş, la începutul lunii martie a.c., o serie de activităţi cu tema : „Tehnologia didactică la clasele primare în condiţiile sălii specializate". Au participat învăţători şi directori de şcoli din judeţul Caraş-Severin, precum şi din judeţele Timiş şi Arad.

Sala specializată se deosebeşte de cea tradiţională prin mobilier : măsuţe şi scăuneie adecvate vîrstei elevilor, prin asigurarea desfăşurării activităţii la tablă a 8-9 elevi deodată, precum şi prin împărţirea clasei în grupe, după criterii corespunzătoare obiectivelor propuse pentru lecţia de învăţător. În condiţiile lecţiei de 45 de minute, sala specializată asigură verificarea unui număr mai mare de elevi, precum şi o participare mai activă a lor în predarea noilor cunoştinţe.

Sălile specializate pot fi folosite în condiţiile cunoaşterii reale a fiecărui elev, a pregătirii minuţioase a lecţiilor, precum şi a unei concentrări a atenţii maxime a învăţătorului în vederea observării modului în care elevii rezolvă sarcinile date la cele 8—9 table.

Prof. VASILE MOLAN
Inspector principal în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului

POSTURI ŞI CATEDRE VACANTE

În suplimentele revistei noastre din 15 martie a.c., în care au fost publicate posturile şi catedrele vacante pentru transferări, se fac următoarele corectări şi adăugiri :

1. **Catedra de istorie-geografie**, publicată la Şc. gen. Şelari-Fierbinţi, judeţul Ilfov (pag. 19) aparţine Şc. gen. din com. Şelaru-Fierbinţi, judeţul Dîmboviţa.

2. **Catedra de istorie-geografie**, publicată la Şc. gen. Ocna-Şugatag — sat Şugatag, jud. Prahova (pag. 19) aparţine Şc. gen. din com. Ocna Şugatag — sat Şugatag, jud. Maramureş.

3. Se radiază de la transferări pe bază de acte şi se trec la transferări pe bază de probe scrise, următoarele posturi :

Educatoare : Judeţul Arad, Casa de copii preşcolari — Lipova ; Judeţul Hunedoara, Grăd. nr. 1 — Uricani

Învăţători : Judeţul Arad, Gr. şc. nr. 15 — Ineu (2 posturi educatori) ; Judeţul Hunedoara, Casa de copii — Uricani (educator).

4. La transferări pe bază de probe scrise se modifică :

Învăţători : Judeţul Arad — în loc de Grupul şcolar nr. 15 (4 posturi) — Nădlac, se va trece Grupul şcolar nr. 15 (4 posturi) — Ineu.

5. Se comunică următoarele posturi vacante pentru transferări pe bază de acte, în **judeţul Buzău :**

Învăţători : Şc. gen. Verneşti-Cîndeşti

Educatoare : Grăd. Glodeanu Sărat-Ileana ; Grăd. Robeasca ; Grăd. Viperesti; Grăd. Valea Salciei.

Limba engleză : Şc. gen. Poşta Ciinău şi Şc. gen. Aliceni

Limba franceză : Şc. gen. nr. 1 Ghergheasa (compl. lb. engleză)

Limba rusă : Şc. gen. Stilpu (compl. muzică)

Educaţie fizică : Şc. gen. Berca (cu fil. lic.) ; Şc. gen. Cislău-Scărişoara (compl. muzică)

6. La transferări pe bază de probe scrise se adaugă : **judeţul Gorj : Istorie :** Grup şcolar minier-Motru ; **Matematică :** Şc. gen. nr. 2— Tg. Jiu.

„Limbă şi literatură"

nr. 1/1978

Nr. 1 pe 1978 al revistei **„Limbă şi literatură"**, editată de Societatea de ştiinţe filologice, cuprinde 2 volume — unul pentru profesori, învăţători şi studenţi, celălalt pentru elevi.

Volumul adresat cadrelor didactice şi studenţilor îşi diversifică sumarul în funcţie de rubricile rezervate, pe de o parte, unor compartimente ale lingvisticii contemporane, ale limbii române de azi, sau unor fenomene de limbă, pe de altă parte, problemelor de teorie, critică şi istorie literară. Reţin atenţia pentru preocupările metodologice pe care le includ, rubricile **Didactică modernă şi Perfecţionare, grade didactice.**

Volumul pentru elevi pune la dispoziţia cititorilor săi pe lîngă un bogat material de lucru (ortografie, analiză sintactică, analiză stilistică, exemple de probe scrise la concursuri şi examene), şi o culegere selectivă de poezii semnate de tinere talente — unii debutanţi — recrutaţi dintre elevi.

REVISTELE DE ÎNVĂŢĂMÎNT

„ÎNVĂŢĂMÎNTUL LICEAL ŞI TEHNIC PROFESIONAL"

Nr. 3/martie 1978

În prima parte a numărului 3, martie 1978 sînt inserate, ca de obicei, îndrumări metodice, consultaţii şi articole din experienţa la catedră a profesorilor de liceu. Cîteva titluri : Iunian Chelu — „O nouă concepţie privind organizarea laboratorului de fizică" ; Adrian Gheorghe — „Economia de energie" (consultaţie la tema respectivă introdusă începînd cu acest an în programele şcolare ale unor profiluri de liceu) ; V. Neştian — „Unitatea dinamică profesor-elevi"; Gh. Bunduc — „Practica pedagogică" ; I. Dascălu — „Dezvoltarea gîndirii tehnice a elevilor" etc. La rubrica de dezbateri pe marginea manualelor şcolare sînt publicate unele opinii despre cîteva dintre noile manuale pentru liceele agroindustriale. Sub titlul „Bacalaureat-1978" sînt prezentate amănunte în legătură cu conţinutul examenului de bacalaureat şi, în mod deosebit, despre lucrarea practică pe care candidaţii trebuie să o susţină în cadrul examenului.

În continuare, rubricile permanente : „Pregătirea forţei de muncă în concordanţă cu dezvoltarea economico-socială a ţării", „Mijloace de învăţămînt", „Ghidul cercetătorului în problemele şcolare", „De peste hotare" etc.

„FORUM" Nr. 3/martie 1978

Numărul din martie publică „Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al partidului, rostită la cea de-a XI-a Conferinţă a Uniunii Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din România.

Semnalăm, în continuare, cîteva titluri din sumar : „Orientări noi în cercetarea ştiinţifică a cadrelor didactice şi studenţilor-mineri". autori : prof. univ. dr. doc. ing. Ilie N. Constantinescu, rector al Institutului de mine din Petroşani, prof. univ. dr. ing. Dumitru Fodor, prorector al institutului şi lector univ. Aurel Suciu, secretarul Comitetului de partid din acelaşi institut ; „Cerinţe ale perfecţionării învăţămîntului juridic", autor : prof. univ. dr. Ernest Lupan, prodecan al Facultăţii de drept din Cluj-Napoca ; „Învăţămîntul superior tehnic sibian pe noi trepte calitative" autor : conf. univ. dr. ing. Ilie Isarie ; „Acţiunea umană şi implicaţiile ei în biosferă" autori : V. Soran şi Ana Fabian ; „Meridiane iugoslave : Noi cote ale dezvoltării învăţămîntului superior", autor : lector univ. Ion Săraru şi Elena Lazu.

REVISTA DE PEDAGOGIE

Nr. 3/ martie 1978

Semnalăm din sumarul numărului următoarele articole : Suzana Gâdea : „Perfecţionarea cercetării pedagogice şi psihologice la nivelul cerinţelor actuale ale legării învăţămîntului de viaţă, de producţie" ; Ştefan Bîrsănescu : „Institutul de cercetări pedagogice şi psihologice şi noile lui perspective" ; Virgiliu Radulian : „Cercetarea pedagogică şi psihologică şi perfecţionarea cadrelor didactice în slujba făuririi omului nou" ; Pavel Apostol : „Cultura generală în condiţiile integrării învăţămîntului cu cercetarea şi producţia" ; Victor Vişinescu : „Implicaţii socio-pedagogice ale comunicaţiilor de masă în procesul de învăţămînt". Sînt prezente, de asemenea, rubricile : „Virtuţi şi tradiţii glorioase ale înaintaşilor", „Modernizarea tehnologiei didactice", „Învăţămîntul în ciclul primar", „Dezbateri", „Confruntări", „Istoria şcolii şi a gîndirii pedagogice".

„Se poate afirma că toate programele, documentele adoptate de Conferință sînt rodul gîndirii colective a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii, a întregului popor, care, într-o deplină unitate, sub conducerea partidului nostru comunist, își făurește în mod conștient propriul viitor, destinul său liber, comunist."

NICOLAE CEAUȘESCU

Aspecte specifice ale integrării documentelor de partid

CICLUL PRIMAR

Încă din clasa I a școlii generale, elevii pot fi pregătiți să înțeleagă politica partidului și statului nostru, li se poate da, pe înțelesul lor, o pregătire politică și ideologică. Depinde numai de învățător, de experiența, de pregătirea sa pedagogică, modul în care în primii ani de școală elevii sînt familiarizați cu fenomenele politice și sociale ale societății în care trăiesc. Eu sînt învățătoare la clasa I și unul din obiectivele importante ale muncii mele este acela de a-i ajuta și a-i face pe copii să înțeleagă că politica partidului nostru este aceea de a le face viața lor din ce în ce mai fericită, de a face comuna în care trăiesc mai bogată, mai frumoasă, de a transforma țara noastră dintr-o țară în curs de dezvoltare, într-una cu dezvoltare medie. Pentru aceasta folosesc la lecțiile de citire de exemplu, acele bucăți în care se vorbește despre patria noastră, despre dezvoltarea sa în prezent și viitor. La matematică rezolvăm în mod deosebit probleme în care se reflectă comparativ situații din trecut și din prezent, cu cifre din documentele de partid. Organizez de asemenea numeroase activități extrașcolare, programe artistice care cuprind poezii și cîntece patriotice, excursii și drumeții. Atenție deosebită acord cunoașterii dezvoltării comunei noastre, prin organizarea de numeroase vizite la locul de muncă al părinților elevilor. Pentru a cunoaște dezvoltarea viitoare a comunei am organizat o întîlnire cu un participant la Conferința Națională a partidului din decembrie 1977. Cu acest prilej copiii au aflat ce perspective de dezvoltare are județul nostru, întreaga țară.

Toate aceste acțiuni sînt accesibile copiilor, sînt atractive și îi ajută să înțeleagă, încă de la această vîrstă, grija deosebită pe care partidul o are pentru ca viața lor și a părinților lor să fie din ce în ce mai bună, pentru ca țara noastră să ajungă pe culmile cele mai înalte ale culturii și civilizației.

Ca acțiune concretă, la clasele I—IV, la tema 21 la **Istorie**, se poate introduce tema „Conferința Națională a Partidului din decembrie 1977, moment important în dezvoltarea patriei noastre socialiste". Cu acest prilej se scoate în evidență contribuția deosebită pe care cuvîntarea secretarului general al partidului o aduce la dezvoltarea tuturor sectoarelor industriei și economiei.

Înv. ANA CIOBANU
Școala generală din comuna Căzănești

CICLUL GIMNAZIAL

Pregătirea politico-ideologică a elevilor din clasele V-VIII este asigurată printr-o perfectă interdisciplinaritate și spunînd aceasta mă refer la faptul că fiecare profesor din școala noastră este convins de aportul pe care trebuie să-l aducă la aceasta, în egală măsură, fiecare obiect. Integrarea documentelor de partid în procesul instructiv-educativ presupune îmbinarea organică a cunoștințelor cu hotărîrile și măsurile prevăzute pentru dezvoltarea economică și socială a patriei, ancorarea instrucției și educației la comandamentele sociale izvorîte din aceste documente. Unul din obiectivele de seamă ale școlii, reiesite în special din Conferința Națională a partidului, este acela de a pregăti pe elevii noștri pentru activitatea productivă, de a le asigura o meserie potrivit opțiunii lor și cerințelor economiei județului. În acest scop am acordat o deosebită atenție orientării școlare și profesionale a elevilor, folosind o gamă variată de modalități. În școala noastră funcționează o comisie de orientare școlară și profesională a cărei activitate se desfășoară pe baza unui program riguros întocmit. La începutul acestui an școlar s-au dat elevilor teste privind opțiunile lor și cunoștințele asupra unor meserii. Pe baza lor ne-am desfășurat apoi activitatea de orientare școlară și profesională. Firește, am ținut seama în același timp de necesarul de forță de muncă al comunei și al județului. Comuna noastră are o cooperativă bogată și puternic dezvoltată, cu o serie de sectoare în care este nevoie de muncitori calificați, de specialiști bine pregătiți. Pentru a le crea elevilor noștri interesul față de munca în cooperativă, am organizat vizite în toate sectoarele, am organizat de asemenea un cerc de motopompiști care își desfășoară activitatea pe lîngă cooperativă. Elevii noștri lucrează acum alături de țăranii cooperatori și dau rezultate foarte bine. Datorită unei judicioase orientări școlare, din ce în ce mai multi elevi din școala noastră, și mai ales fetele, se îndreaptă către liceul agroindustrial din județ, liceu care va asigura forța de muncă calificată pentru cooperativele agricole de producție. Noi pregătim elevii și pentru alte meserii necesare întreprinderilor din județ ca de pildă Combinatul siderurgic de la Călărași. Am organizat pentru cunoașterea lor vizite cu elevii, întîlniri cu muncitorii care le-au explicat despre specificul diverselor meserii.

La clasa a VIII-a la **Istoria modernă și contemporană universală** precum și la **Istoria României a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare a P.C.R.** se va dezvolta ideea: „Semnificația Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1977, pentru asigurarea progresului rapid al societății noastre socialiste, a păcii și colaborării între popoare". Tema ne oferă posibilități multiple de a face cunoscută elevilor politica externă a partidului nostru, contribuția deosebită pe care secretarul general o are pentru întărirea și extinderea relațiilor cu toate popoarele lumii.

Alături de fiecare obiect de învățămînt, de informările politice, de orele de dirigenție, de activitatea organizațiilor de pionieri și U.T.C. contactul nemijlocit cu activitatea productivă, cu cei ce făuresc bunurile materiale, asigură elevilor noștri cunoașterea politicii partidului nostru, integrarea lor în preocupările poporului nostru, în viață.

Prof. IULIA BOBOCEL
Școala generală din comuna Jegălia

CICLUL LICEAL

Profilul liceului nostru a fost determinat de înființarea în județul Ialomița a șantierelor de construcție a podurilor dunărene și are ca obiectiv principal acela de a pregăti forța de muncă necesară acestor șantiere. Întreaga activitate instructivă și educativă pe care o desfășoară colectivul nostru didactic este subordonată acestui obiectiv. Firește, schimbarea profilului și în special înțelegerea atît de către părinți cît și de către elevi a necesității acestei schimbări au presupus întîi de toate o susținută activitate educativă din partea profesorilor școlii. La baza acestei activități au stat documentele Conferinței Naționale a partidului în care este explicată foarte clar necesitatea ca învățămîntul să asigure la cel mai înalt nivel forța de muncă necesară economiei și industriei noastre, racordarea pregătirii tehnico-productive a elevilor la necesitățile economiei județului nostru. Sîntem conștienți de faptul că de o bună pregătire politică și ideologică a elevilor, de înțelegerea justă de către aceștia a rostului și locului lor în liceul nostru depinde modul în care ei se vor integra în activitatea productivă, vor înțelege și vor putea face față cerințelor complexe pe care le va pune viața. Am acordat o deosebită atenție integrării documentelor de partid în lecții, pregătirii informărilor politice, precum și colaborării noastre cu organizația U.T.C. — acestea constituind modalitățile și factorii care contribuie la pregătirea politico-ideologică a elevilor.

În cadrul fiecărui obiect avem largi posibilități de a integra documentele de partid. De exemplu, la **Istoria României a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare, a P.C.R.** la clasa a XII-a, la tema 43, se poate trata despre „Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1977 și rolul ei în stabilirea sarcinilor de dezvoltare a României socialiste în etapa actuală și ridicarea nivelului calitativ al întregii activități"; la cunoștințe economice la clasa a IX-a, la lecțiile 10, 12, 23 pot fi tratate probleme privind ridicarea nivelului tehnic calitativ al tuturor produselor — condiție hotărîtoare a progresului economic; Conferința Națională despre creșterea mai accentuată a productivității muncii — cerință calitativă primordială a dezvoltării economiei noastre; programele adoptate de Conferința Națională cu privire la creșterea nivelului de trai în anii 1976—1980 și reducerea duratei săptămînii de lucru expresie a grijii permanente față de om a partidului și statului nostru. La **Cunoștințe social politice** la clasa a X-a la lecțiile 10, 13 se va vorbi despre participarea directă a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii la conducerea societății; despre necesitatea unor modificări radicale în legislația țării în concordanță cu evoluția generală a societății noastre; despre creșterea rolului maselor populare al forțelor progresiste în promovarea unei politici noi democratice în lume. La lecțiile de **Economie politică** de la clasa a XI-a pot fi tratate probleme privind ridicarea calității în toate ramurile industriale — sarcină fundamentală trasată de Conferința Națională din decembrie 1977; creșterea productivității muncii — cerință primordială a dezvoltării economiei noastre socialiste. La **Filozofie**, la clasa a XII-a se va vorbi despre documentele Conferinței Naționale, despre creșterea rolului maselor în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România; creșterea rolului clasei muncitoare în conducerea societății; direcțiile principale ale formării și dezvoltării conștiinței socialiste.

Pe de altă parte, am căutat de la începutul anului școlar soluții optime pentru pregătirea tehnico-productivă a elevilor, aceasta fiind o a doua latură a muncii noastre prin care elevii noștri sînt formați și educați pentru viață. Am organizat activitatea de instruire în producție pe lîngă Grupul de șantiere „Poduri dunărene", unde funcționează un atelier de reparații pentru mașini, utilaje și terasamente. În acest atelier elevii, ajutați de maiștri, învață meseria de lăcătuș-mecanic și se pregătesc în diverse alte meserii necesare în construcțiile metalice, la mașinile și utilajele folosite în construcția podurilor, a șantierelor de drumuri etc. Am încheiat contracte cu grupul de șantiere și, în baza lor, elevii care termină treapta I sînt angajați pe șantiere. A fost necesar să explicăm elevilor ce înseamnă un contract, ce obligații și ce responsabilități presupune. Am explicat de asemenea elevilor noștri una din ideile de bază ale Conferinței Naționale a partidului, aceea de a se trece în activitatea economică la o nouă calitate. Ca tineri aflați nemijlocit în activitatea lor productivă, elevii noștri trebuie să se angajeze și ei în lupta pentru o nouă calitate, trebuie ca activitatea lor productivă să se desfășoare conform acestei cerințe. Este un îndemn pe care școala îl adresează în permanență și pe care îl înscriem ca un criteriu de prim ordin în evaluarea muncii elevilor noștri.

Prof. HAMAGIAC GHEVONTIAN
directorul Liceului industrial de transporturi și telecomunicații din Fetești

Documentele de partid, călăuză a activității didactice

Ampla dezvoltare a învățămîntului nostru dintre anii 1968 și 1978 a dus la reașezarea profundă a structurilor conținutului și profilelor pregătirii tinerelor generații pentru muncă și pentru viață, aceasta constituind o operă de excepțională însemnătate. În raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din decembrie 1977, pregătirea tineretului pentru muncă și viață constituie o parte integrantă a Programului construirii societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism. În acest context, slujitorii școlii au înțeles că sînt investiți de către societate cu îndatoriri și responsabilități deosebite, domeniul activității de educație politico-ideologică a elevilor fiind una din pîrghiile esențiale ale formării și cultivării elevilor în spiritul omeniei, adevărului și dreptății, al angajării și cutezanței comuniste, al principiilor eticii și echității socialiste.

Pentru realizarea acestei sarcini, Inspectoratul școlar al județului Ialomița a acționat în sensul plasării activității de educație politico-ideologică în situații concrete determinate, corespunzătoare tuturor manifestărilor din școală, stabilind obiectivele și sarcinile ce trebuie îndeplinite, participanții, ca agenți ai înfăptuirilor necesare, forțele de organizare-desfășurare, suita de secvențe și modalitățile de lucru, rezultatele și evaluările ce se impun. Apoi, în cadrul tuturor acțiunilor de perfecționare și instruire organizate prin Casa corpului didactic, precum și cu ocazia cercurilor pedagogice și a altor forme de informare s-au stabilit direcțiile, opțiunile de lucru pentru toate categoriile de cadre didactice, insistîndu-se asupra următoarelor aspecte: unitatea dintre conținutul disciplinelor și latura politico-ideologică, ca elemente cuprinse în însăși logica organizării conținutului de instruire care să includă și adecvarea firească opusă rutinei și improvizației; raportul dintre specificitatea obiectivelor și unitatea evenimentelor politice care stă la baza înțelegerii determinismului societății noastre; corelația dintre conținutul disciplinelor de învățămînt, latura politico-filozofică și principiile didactice; raportul dintre eficiența instrucției și educația politico-ideologică; utilizarea tehnicilor audio-vizuale; utilizarea tehnologiilor moderne și diversificarea acestora prin forme ca dialogul, dezbaterea, activități comune, comunicarea directă dintre profesor și elevi.

Cunoașterea sistematică a rezultatelor s-a efectuat prin analize complete bazate în general pe sondaje scrise și orale în urma cărora efortul de corectare și orientare a dobîndit o evaluare mai operativă.

Dacă acestea au fost direcțiile în care s-a acționat cu toate cadrele didactice pentru a se asigura influența permanentă în cadrul conceptual general de educație dinamică revoluționară în care se regăsesc noile relații ale școlii cu viața socială, științele sociale ca pivot al educației politico-ideologice s-au manifestat cu mai mare eficiență în sensul sădirii în perspectivă a valorilor ce vor genera capacitățile de muncă necesare construcției noastre socialiste. În scopul sprijinirii activității profesorilor de științe sociale, un rol de seamă l-a avut pregătirea lor permanentă, fapt pentru care lunar s-au organizat acțiuni de informare, documentare, de pregătire politico-ideologică și de perfecționare sub formă de expuneri, dezbateri metodice, simpozioane, dialoguri, schimburi de experiență privind perfecționarea fondului de documentare cu sprijinul lectorilor Comitetului Central al Partidului Comunist Român și ai Comitetului județean de partid, al unor cadre didactice universitare de la Institutul central de perfecționare a personalului didactic. Periodic s-au prezentat preocupările curente ale Comitetului județean de partid, pentru realizarea sarcinilor economico-sociale. Pentru integrarea cadrelor care predau științele sociale în viața politico-educativă a localităților județului s-a întocmit un program, avîndu-se în vedere pregătirea de specialitate, componența cadrelor didactice și structura economico-socială a localităților. Integrarea s-a realizat pe trei domenii principale: activitatea integrativă de cercetare și studiu în unitățile economice, activități de analiză în unitățile social-culturale și activități integrative de sprijin a așezămintelor de cultură. Pentru exemplificare, menționăm că profesorii care se constituie în catedrele de științe sociale din localitățile Feteești, Țăndărei și Lehliu-Gară studiază influența factorilor psiho-sociali asupra comportamentului personalului muncitor din unitățile industriale din mediul urban și rural și în cele cu un număr mai mare de navetiști, fixîndu-li-se următorii parametri: structura socio-profesională a colectivului de muncă, nivelul calificării, stadiul și cerințele, influența învățămîntului, nivelul disciplinei, observații privind organizarea și desfășurarea procesului de producție, măsurile politico-organizatorice întreprinse de organizațiile de partid în vederea creșterii conștiinței socialiste a oamenilor muncii. Se poate aprecia că în urma aplicării programului de integrare a activității cu elevii a profesorilor de științe sociale s-au îmbunătățit cunoașterea și analizarea diferitelor aspecte din întreprinderi și instituții folosind o mai eficientă legare a noțiunilor teoretice de viață, de practică. În felul acesta activitatea de influențare în domeniul educației moral-politice a tinerei generații a dobîndit o calitate superioară. Cu toate aceste măsuri care s-au întreprins, noi sîntem conștienți că trebuie să sporim efortul pentru a generaliza acea responsabilitate ce implică obligații din partea tuturor cadrelor de cercetare de a poseda o informație corespunzătoare, precum și un spirit creator, astfel încît eficiența activității de educație politico-ideologică să se ridice la nivelul exigențelor, sarcinilor și cerințelor exprimate în documentele Conferinței Naționale a partidului.

Prof. NIȚU TITUS
inspector școlar general al județului Ialomița

CABINETUL DE MATEMATICĂ

Am înfiinţat cabinetul de matematică la şcoala în care lucrez (Şcoala generală nr. 7 din Braşov) în anul 1975, atunci cînd am terminat de montat mobilierul special construit în acest scop, într-o sală obişnuită de clasă.

În munca de concepţie (arhitect Bucur Crăciun-Consiliul popular Braşov), ca şi în cea de execuţie (Întreprinderea de mobilier şcolar Ghimbav) s-a dovedit multă receptivitate la nou, putîndu-se realiza un mobilier cu alte caracteristici decît cele existente pînă atunci, în execuţie de serie. Băncilor clasice li s-au substituit 40 mese individuale de lucru, ceea ce nu reprezintă doar o schimbare de decor, ci şi o nouă modalitate de organizare operativă a muncii pe grupe sau individuale, în funcţie de caracterul activităţii desfăşurate. Astfel, pe doi pereţi ai încăperii s-au montat în partea de jos zece măsuţe rabatabile, ce alternează în dispunere cu tabla pentru scris ca şi pentru reprezentări spaţiale prin intermediul unor zone acoperite cu tablă (se folosesc magneţi pentru prinderea corpurilor geometrice). În partea de sus a pereţilor este montat un sistem modular de dulapuri — cu vitrină sau uşi mate — pentru mijloacele de învăţămînt cu care este echipat laboratorul. Masa profesorului, sistem birou, două dulapuri pentru bibliotecă şi biblioraft, precum şi scaunele tapiţate, cu spătar, completează mobilierul. Cunoscînd influenţa culorilor asupra psihicului copiilor, s-a dat şi o altă coloristică mobilierului.

Întreaga activitate din cadrul laboratorului a fost concepută ca o componentă obligatorie în predarea cunoştinţelor — uşurînd comunicarea între profesor şi elevul cu performanţe mijlocii şi slabe —, în formarea de deprinderi şi în activizarea tuturor elevilor, în raţionalizarea eforturilor acestora, precum şi în dezvoltarea gîndirii lor logice.

Evitînd pericolul asfixierii orelor cu multe mijloace de învăţămînt, am început prin folosirea raţională a acelora cu potenţial pedagogic general (retroproiector, epidiascop, aspectomat), străduindu-mă deopotrivă cu elevii să le valorificăm superior funcţiile. Astfel, elevii au gîndit şi realizat folii imprimate pentru retroproiector la capitole ca : construcţia şi egalitatea triunghiurilor — linii importante în triunghi; paralelograme particulare, teorema lui Pitagora şi echivalenţa figurilor plane; teorema dreptei perpendiculare pe plan, precum şi un set de diapozitive utilizat pentru demonstrarea tranzitivităţii asemănării. Este relevat aici următorul aspect, faptul că relaţia de asemănare în general nu este tranzitivă, a permis folosirea contrastului, a contraexemplului pentru însuşirea conştientă a proprietăţilor asemănării din cadrul geometriei. Discuţiile purtate în jurul contraexemplelor au avut avantajul de a realiza o însuşire conştientă la elevi a noţiunii de asemănare şi a proprietăţilor acesteia, le-au dat posibilitatea de a-şi manifesta tendinţele spre cercetare şi de a-şi dezvolta capacitatea de aplicare a cunoştinţelor în confecţionarea mijloacelor de învăţămînt.

Pentru perioada de început a studiului aritmeticii şi algebrei, cînd scopul nu este de a-l pune pe elev să efectueze multe calcule, ci de a-l obişnui să gîndească şi de a-i dovedi că el singur poate rezolva problemele, în cabinet se află : trusa aritmetică pentru studiul puterilor şi al bazelor de numeraţie (folosită la activităţile de cerc), placa perforată cu fişe de contact pentru scrierea mecanică în sistemul binar, ca şi pentru introducerea numărului întreg şi a reprezentărilor grafice (clasa a VII-a) şi placa cu cuie, folosită la clasa a VII-a în capitolul „Grafice" şi la clasa a VIII-a în capitolul „Identităţi". La acestea s-ar putea adăuga modelele simple şi foarte puţin costisitoare, ca de pildă : piesele rotunde provenite din deşeuri metalice de la maşinile de presat, material didactic folosit pentru uşurarea înţelegerii regulilor de divizibilitate cu 3 şi 9 la clasa a V-a. Trusa aritmetică pentru studiul puterilor şi, în extensie, pentru cel al bazelor de numeraţie, se adresează direct copilului de 10—11 ani, care nu poate depăşi concretul încă, decît din aproape în aproape, uşurîndu-i înţelegerea operaţiilor formale prin intermediul jocului didactic. Trusa este formată din diverse piese din lemn, începînd cu cubul, cu latura de 1 cm., ce reprezintă elementul egalizator (unitatea) şi continuînd cu corpuri prismatice, variind ca mărime în funcţie de baza şi puterea pe care o reprezintă. Elevii care lucrează cu aceste truse aderă conştient la introducerea convenţiei din calculul puterilor.

De la concret spre abstracţia matematică : Folosirea truselor aritmetice pent[illegible] însuşirea noţiunii de putere

Problema formării spiritului tehnic la copii reprezintă o preocupare permanentă, ilustrată atît în modul de concepţie a lucrărilor de laborator de către profesor, cît şi în felul de a organiza verificarea execuţiei acestora de către elevi. Efectiv, fiecare elev participă activ la descoperirea adevărurilor matematice, îşi însuşeşte procedee şi tehnici, îşi dezvoltă iniţiativa în investigaţie. În condiţiile lucrului în cabinet elevul de 11—12 ani înţelege mai uşor legătura firească între frecvenţă — probabilitate — eşantion, reuşind în mai mare măsură să-şi dezvolte, încă din copilărie, fondul intuitiv necesar gîndirii probabilistice. Nu am neglijat nici stimularea facultăţii umane de anticipaţie pentru respectarea dinamicii specifice a intelectului copilului. Spaţiul nu permite prezentarea unor lucrări de laborator, care să ilustreze concret cele relatate mai sus. Pot însă să prezint cîteva aspecte în urma evaluării rezultatelor. Elevii au reuşit să-şi depăşească performanţele anterioare, au învăţat să utilizeze surse diferite de info[illegible] mare în afara manualului, să-şi fixe[illegible] informaţiile pe fişe, întîi prin scher[illegible] metodică apoi prin cuvinte şi, [illegible] în[illegible] prin formulare matematică. Nu cu t[illegible] tul întîmplător, aceşti elevi au obţin[illegible] şi cele mai frumoase rezultate [illegible] concursuri, manifestînd tendinţe sp[illegible] cercetare şi spre aplicarea cuno[illegible] lor în confecţionarea mijloacelor [illegible] învăţămînt. Elevii ştiu că întreaga [illegible] căpere a cabinetului, cu tot ce se af[illegible] în ea, le aparţine, nimic nu este s[illegible] cheie. Există probleme lansate la [illegible] treg ciclul gimnazial sau la mai mu[illegible] clase. Prin tratarea unor probleme [illegible] matematică cu aplicabilitate în a[illegible] discipline au fost atraşi şi acei ele[illegible] care, iniţial, nu prezentau interes pe[illegible] tru studiul matematicii. Şi, desigur, [illegible] laţia profesor-elev capătă noi dime[illegible] siuni, atunci cînd profesorul, în to[illegible] cest timp, a stat alături de elevi, [illegible] îndrumat în lucrările de laborator. [illegible] i-a admonestat imediat cu no[illegible] tă, atunci cînd ei îşi efectuau ucenic[illegible] în activitatea de cunoaştere.

Prof. LUCIA FOCŞA
Şcoala generală nr. 7 din Braşov

Joc logic pentru preşcolari

Denumirea jocului — Căsuţa de vacanţă.

Scop — Recunoaşterea atributelor fiecărei piese.

— Sistematizarea cunoştinţelor în legătură cu atributele pieselor trusei şi stabilirea apartenenţei acestora la diferite mulţimi, constituite pe criterii diferite.

— Consolidarea noţiunilor de „mare-mic" ; „lat-îngust" (gros-subţire) ; „cerc", „pătrat", „triunghi" şi „dreptunghi" ; „roşu", „galben", „albastru".

Reguli — Respectarea unor reguli de comportare civilizată, verbalizarea acţiunii şi motivarea alegerii căsuţei respective.

Material didactic — Trusa pentru jocuri matematice cu 48 de piese ; 11 căsuţe, din care patru pentru formele din trusă, trei pentru culorile pieselor, două pentru mărime şi două pentru grosime (vezi schiţa).

Durata jocului — 25—30 minute.

Organizarea activităţii — Aerisirea clasei, pregătirea materialului, aranjarea scăunelelor în semicerc, introducerea, organizată a copiilor în sala de grupă

Desfăşurarea activităţii

a) discuţie introductivă :

— Cu ce lucrăm noi la jocurile logice ? (piesele din trusă);

— Prin ce se deosebesc ele ? (formă, culoare, mărime şi grosime) ;

b) anunţarea temei, urmată de intuirea materialului ;

c) explicarea şi demonstrarea jocului.

Pentru început, educatoarea are rolul de ghid şi va conduce turistul care are în mînă o piesă (de exemplu, pătrat, mare, roşu, subţire). Cu piesa în mînă, copilul spune că vrea să se odihnească puţin. Ghidul, după ce a studiat piesa, răspunde : „Poftiţi avem tot felul de căsuţe ; în dreapta, avem căsuţe cu semnul pătrat, în faţă, căsuţa mare, în stînga, cu semnul subţire, iar în spate căsuţa roşie. Alegeţi căsuţa pe care o doriţi". Turistul este condus pe la toate căsuţele menţionate şi-şi plasează piesa în căsuţa dorită (una din cele patru posibilităţi).

Rolul de ghid va fi apoi cedat unui copil, iar pentru participare mai activă poate fi numit cîte un ghid pentru fiecare latură a campingului ; sosesc grupuri de turişti şi, cînd întreabă „unde ne putem odihni ?", de fiecare latură se aude vocea unui ghid. Jocul se precipită, pentru a fi cazaţi toţi turiştii. Turiştii îşi aleg căsuţa preferată şi motivează alegerea făcută (de exemplu : am ales această căsuţă pentru că are culoarea roşie ca şi piesa mea). Se va menţiona că fiecare piesă poate fi aşezată în patru locuri, respectiv în una din căsuţele fiecărei laturi. Ghidul va atrage atenţia asupra unei comportări corecte, civilizate, conformîndu-se, în acelaşi timp, cerinţelor impuse de joc.

Jocul continuă pînă ce fiecărei piese i-a fost găsit un loc corespunzător.

Se pot crea şi alte variante de lucru cu copiii, urmărindu-se acelaşi scop.

SCHIŢĂ DE ORGANIZARE A MATERIALULUI INTUITIV

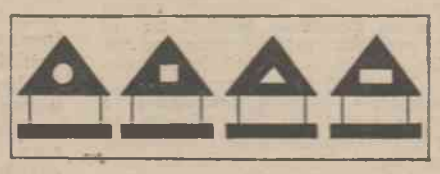

Căsuţe cu cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi

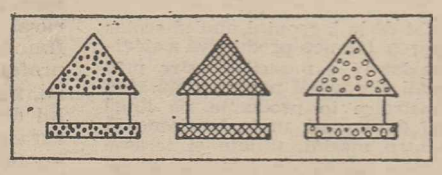

Căsuţe de colorat în roşu, galben, albastru

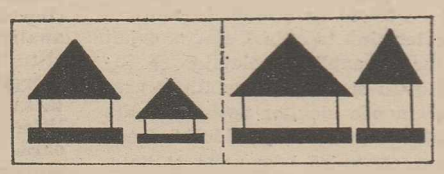

Căsuţe pentru noţiunile mare-mic, gros-subţire (lat-îngust)

** Căşuţele se confecţionează schematic, din carton şi se amplasează, la libera alegere, în sala de joc, creîndu-se ambianţa unui sat de vacanţă.*

LUCREŢIA CĂRPUŞOR
educatoare, Grădiniţa cu program prelungit nr. 3 din Piatra Neamţ

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

Florica Andreescu — „Ne jucăm, des[illegible] năm, matematică-învăţăm", Edi[illegible] didactică şi pedagogică. Bucureşti, 1[illegible]

Gheorghe Iftimie — „Jocuri logice pe[illegible] tru preşcolari şi şcolari mici", Editura [illegible] dactică şi pedagogică, Bucureşti, 1976.

M. A. Touyarot — „Cum să facem [illegible] tivităţile matematice în grădiniţă" (t[illegible] ducere de Maria Taiban şi Ileana P[illegible] şi caietele „Itinerar matematic" (nr. 1, şi 3) Editura didactică şi pedagogică, Buc[illegible] reşti, 1977.

● Recomandăm, de asemenea, ar[illegible] lele referitoare la pregătirea preşcolari[illegible] pentru învăţămîntul matematic, apăr[illegible] în culegerile metodice pentru învăţămî[illegible] tul preşcolar editate de Revista de p[illegible] dagogie.

Ordinea efectuării operaţiilor

Ajungînd la aritmetică la ordinea efectuării operaţiilor, elevii au întîmpinat unele greutăţi în rezolvarea exerciţiilor, la regula a II-a, cînd într-un exerciţiu există operaţii de ambele ordine şi la cea de-a III-a regulă care cuprinde în afară de operaţii de ambele ordine şi paranteze.

Unii elevi, la început, respectau ordinea operaţiilor cînd aveau de efectuat exerciţii ce cuprindeau operaţii de ambele ordine sau cu paranteze.

După ce efectuau operaţiile de ordinul al II-lea, treceau la calculul operaţiilor de ordinul I, dar uitau să includă în această etapă rezultatele operaţiilor de ordinul al II-lea.

Am insistat pentru o ordonare metodică a acestora. De pildă, dacă elevii au avut de efectuat un exerciţiu cu paranteze, în primul rînd, înainte de a trece la rezolvarea lui, au eşalonat exerciţiul, ajungîndu-se la următoarele etape preliminarii : 1. sublinierea cu o linie a parantezelor ; 2. sublinierea cu două linii a operaţiilor de ordinul al II-lea . Operaţiile de ordinul I au rămas nesubliniate, deoarece reprezentau [illegible] tima etapă a rezolvării exerciţiul[illegible] Apoi, s-a trecut la rezolvarea exer[illegible] ţiului, respectîndu-se cu stricteţe pr[illegible] rităţile stabilite prin sublinierile an[illegible] rioare.

După efectuarea parantezelor, rez[illegible] tatele obţinute s-au subliniat cu o lin[illegible] rezultatele operaţiilor de ordinul [illegible] II-lea cu două linii. S-a trecut [illegible] transcrierea exerciţiului, înlocuindu[illegible] parantezele cu rezultatele subliniate [illegible] o linie, iar operaţiile de ordinul [illegible] II-lea cu rezultatele subliniate cu do[illegible] linii. În final, a rămas de rezolvat [illegible] simplu exerciţiu cu operaţii de or[illegible] nul I.

Procedînd astfel elevii au rezol[illegible] orice exerciţiu corect şi au reuşit [illegible] transforme asemenea exerciţii în p[illegible] bleme.

Inv. DAMIAN STĂNESCU
Şcoala generală Brinceni, judeţul Teleorman

Profesorul — factor hotărîtor al succesului şcolar

(Urmare din pag. 1)

e cale „administrativă", ci printr-un iternic efort de mobilizare şi valorifi-re a resurselor tuturor factorilor, intr-un anumit nivel de dirijare a ocesului de instruire, cu alte cuvinte perfecţionare a procesului instruc-educativ, şi, prin urmare, a sporirii icienţei sale, astfel ca fiecăruia din-elevii noştri să i se deschidă calea să fie îndrumat spre **realizarea acelei pte de succes şcolar către care poate trebuie să năzuiască potrivit cu apti-dinile sale.**

Nivelul succesului este, fără îndoială, nditionat şi exprimat prin nivelul de gajare a potenţialului elevului res-tiv şi cel al integrării sale în colec-itate, prin urmare nu numai şi nu-i de nivelul de performanţă, ci şi de al realizării de sine, al nivelului de tivaţie, aspiraţie al atitudinilor sale. , tocmai **acest aspect profund al ncii instructiv-educative, aflat din-o de nivelul şi evaluarea performan-** caracterizînd orientarea şi dinami-evoluţiei şcolare a elevilor, **este cel i semnificativ şi mai important,** atît ntru valorificarea în continuare a vului, pentru temeinica sa pregătire ntru muncă şi viaţă, cît şi pentru so-tate. Numai în aceste coordonate te fi vorba de succes şcolar autentic durabil, preludiu şi treapta succesu-în muncă şi viaţă, al reuşitei în in-rarea profesională.

De altfel ar fi util să răspundem, în st context de preocupări, şi la între-rea „al cui este succesul, în ultimă in-ţă ?" Răspunsul nu poate fi decît l : al elevului, în primul rînd, dar numai al acestuia, ci al societăţii, al lii, al cadrelor didactice. Se poate, ă evidare, afirma că nivelul de şită al elevilor în şcoală, în muncă viaţă (deci şi al absolvenţilor) este nificativ pentru nivelul calitativ al ncii şcolii, al cadrelor didactice.

Profesorul, învăţătorul au — tocmai aceea — rolul hotărîtor în asigu-ea unui nou nivel calitativ al suc-ului şcolar. Pentru aceasta trebuie, ă, avute în vedere unele aspecte de inut şi organizare a muncii şco-e, dintre care ne îngăduim să relie-n numai cîteva :

A. Profesorii şi învăţătorii să aibă o cepţie bine conturată cu privire la cesul şcolar, concepţie care, în con-tul actual al integrării învăţămîn-i cu cercetarea şi producţia, s-ar rima, în aspecte principale cum : — înţelegerea profundă a faptu-că **succesul şcolar înglobează** nu cesiv sau alternativ, ci **concomitent substanţial latura teoretică** (învăţă-propriu-zisă) **cu cea aplicativă** productivă) ; **într-o relaţie or-ică, complementară,** practica tre-buie să fie permanent implicată în pregătirea teoretică şi invers. Aceasta presupune aptitudinea de a valorifica pe deplin din punct de vedere educativ, pe planul învăţăturii, noua situaţie din învăţămînt, de a „scoate" maximum de eficienţă formativă, atitudinală din confruntarea reală a elevilor cu munca, cu problematica producţiei (organizare, conţinut, aptitudini, orizont, evaluare etc.) ; **corelarea corespunzătoare,** echilibrată şi funcţională, **a aspectelor informative şi a celor formative în procesul învăţării,** pornind de la considerentul că nu **aspectul cantitativ** (cîtă informaţie deţine elevul), **ci cel calitativ** (gradul de organizare al informaţiei, ca efect al prelucrării sale active şi a capacităţii de selectare, operaţionalizare, integrare, transfer şi creaţie) trebuie să primeze. Evident, succesul şcolar este asigurat de statornicirea, reînnoirea continuă şi optimizarea unui raport echilibrat între conţinutul informaţional şi structurile operatorii, cu alte cuvinte de aspectul formativ propriu-zis. Se poate aprecia într-adevăr, ca în lucrarea „Principiile de design al instruirii", a lui R. Gagné şi L. Briggs, apărută nu de mult în excelenta colecţie „Pedagogia secolului XX" a E.D.P., că : „Cu cît este mai bine organizată informaţia însuşită anterior, cu atît mai uşoară este însuşirea şi reţinerea oricărui fapt nou, care poate fi raportat la această structură organizată". De aici decurge concluzia că elevul trebuie „învăţat" nu numai cum să asimileze, să acumuleze şi să stocheze informaţia, dar şi cum, după prelucrarea şi selectarea ei, să se „debaraseze" de ceea ce devine accesoriu, inutil. Desigur, o asemenea abordare a problemei presupune cultivarea discernămîntului, ca trăsătură esenţială a unui stil de învăţare modern şi eficace ; luarea în considerare a caracterului complex, multinivelar şi plurivalent al succesului (elevul nu se realizează concomitent şi în toate domeniile la acelaşi nivel şi nici n-ar trebui „forţat" s-o facă, deoarece, aceasta nu numai că n-ar corespunde condiţiilor actuale, dar ar fi şi este profund dăunător din punct de vedere educativ). Din acest fapt decurg cel puţin trei aspecte de strategie educaţională : **solicitarea optimă a elevului la nivelul real al posibilităţilor sale** (conform aptitudinilor, cu precădere în zona specifică şi la nivelul proximei dezvoltări), ceea ce permite o atitudine profund mobilizatoare şi constructivă, conducînd la valorificarea educativă maximală a potenţialului său. Deci, nu uniformizare şi aplatizare a succesului, ci nuanţare, diferenţiere şi individualizare ; aptitudinea de a „transfera" succesul dintr-un domeniu în altul (învăţătura la unele discipline, munca productivă, interese, preocupări etc.), sporind angajarea elevului, cultivîndu-i motivaţia şi atitudinile, iniţiativa şi responsabilitatea, încrederea în forţele proprii şi în acţiunea sa de învăţare. După cum se arăta într-o remarcabilă lucrare, „într-un mod general, un elev nu va reuşi atîta vreme cît nu va avea, într-un mod sau altul, un succes într-un domeniu important al vieţii sale" ; asigurarea progresului şcolar prin trecerea reuşită de la dificultăţi la rezultate şi invers, într-un proces dialectic continuu şi unitar care să permită **confruntarea** fiecărui elev cu sarcinile ce are de rezolvat, să-i determine mobilizare, efort, voinţă, perseverenţă, capacitate de a învinge greutăţile. Arta educatorului constă tocmai în capacitatea sa de a mobiliza şi angaja în acţiune toate resursele disponibile şi de a le valorifica optim spre a obţine dezvoltarea maximală. Altfel, spus „un şcolar căruia nu-i cerem niciodată ceva ce nu poate face „nu va face niciodată tot ceea ce poate face". Propunem să se reţină aspectul calitativ, nuanţat şi diferenţiat al solicitării elevului, ducînd la angajare plenară şi nu pe cel cantitativ care poate produce şi produce adesea supraîncărcare.

B. **Utilizarea judicioasă a timpului la lecţie.** Timpul fiind principala resursă a învăţării, utilizarea lui reprezintă, totodată, un indiciu al nivelului ştiinţific de organizare a muncii, a preocupării pentru eficienţă, pentru activitate intensiv calitativă.

Din cercetări efectuate în anii trecuţi de I.C.P.P.D., la un număr reprezentativ de şcoli, rezultă că — în medie — se iroseau şase minute de lecţie. Aceasta pune numeroase probleme privind : ritmul, productivitatea, folosirea resurselor etc. La aceasta adăugăm că nivelul de participare la lecţie a elevilor este în funcţie şi „imprimat" de nivelul de participare a cadrului didactic. Din acest punct de vedere modelul de muncă al profesorului se constituie într-un imens potenţial formativ şi educativ, devenind de fapt una dintre condiţiile primordiale ale succesului şcolar.

C. **Asigurarea caracterului unitar, interdisciplinar, convergent şi prospectiv al muncii cadrelor didactice** constituite în **„colectiv pedagogic",** factor decisiv de asigurare a unei învăţări reuşite. Acest indicator exprimă în ce măsură se corelează profesorii, care este nivelul, omogenitatea şi intensitatea fluxului pedagogic global în cadrul şcolii, dinspre şi între toate obiectele de învăţămînt, dintre compartimentele vieţii şi activităţii şcolare. Nivelul scăzut de corelaţie este pus în evidenţă şi de rezultatele unei investigaţii întreprinse recent, la întrebarea : „Cum apreciaţi succesul şcolar al elevilor ?" 50% dintre cadrele didactice solicitate apreciind că în funcţie de buna pregătire la **toate** obiectele de învăţămînt ; 23% **la anumite obiecte de învăţămînt** şi 22% **în funcţie de rezultatele** la pregătirea tehnico-productivă şi la disciplinele tehnologice ce o susţin. Caracterul inadecvat al acestui „summum de cerinţe" este evident. Necesar este un sistem, coerent, logic şi funcţional, erarhizat şi etapizat.

Cît priveşte adîncirea interdiciplinarităţii şi aspectelor prospective ale învăţării, surse principial noi şi în curînd fundamentale ale succesului şcolar, sîntem de abia în etapa de proiectare. Este însă vădit faptul că munca în echipă a cadrelor didactice trebuie să fie nu numai un cadru organizatoric, ci să se sprijine pe un conţinut integrat în mod corespunzător şi pe o viziune prospectivă care să conştientizeze şi în mintea elevului cîmpul de acţiune, bilanţul viitoarelor sale performanţe, încă din startul procesului de învăţare. Aceasta ne conduce la alte aspecte fundamentale ale perfecţionării muncii profesorului şi rolului său decisiv în asigurarea succesului şcolar cum ar fi : priceperea de a elabora (proiecta) şi realiza obiectivele educaţionale, arta de a cultiva motivaţia învăţării şi de a conduce (dirija) procesele învăţării, de a coordona şi îndruma eficient iniţiativele, eforturile şi activităţile elevilor, de a asigura formarea şi perfecţionarea continuă a deprinderilor de muncă intelectuală, strategiile optime de cunoaştere, învăţare şi acţiune a elevilor, de a evalua rezultatele ş.a. Dar despre toate aceste aspecte cu un alt prilej.

Ceea ce ni se pare fundamental de subliniat în acest final este cerinţa imperioasă de reevaluare şi modernizare a activităţii cadrelor didactice în vederea asigurării succesului şcolar al elevilor, ca latură esenţială a ridicării calitative a învăţămîntului, precum şi rolul remarcabil pe care îl au educatoarele şi învăţătorii în punerea premiselor acestui proces formativ hotărîtor pentru succesul la învăţătură, în muncă şi în viaţă al absolvenţilor învăţămîntului pe toate profilele şi toate gradele.

SIMPOZION

În ziua de 11 martie a.c. a avut loc la Sighişoara adunarea generală a subfilialei Societăţii de ştiinţe matematice din Republica Socialistă România, urmată de Simpozionul ştiinţific intitulat : **„Contribuţia laboratorului de matematică la ridicarea eficienţei activităţii cu elevii".** La adunarea generală a participat din partea Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului tovarăşul Ionescu Bucur, inspector principal, secretar responsabil al Societăţii de ştiinţe matematice. Au fost prezentate referate cu temele : „Activitatea individuală în laborator, în afara lecţiei" (Péter Attila — Odorheiul-Secuiesc) ; „Fişe de lucrări pentru şcoala generală" (Cheţan Horea — Sighişoara) ; „Folosirea retroproiectorului în studiul funcţiilor" (Farkaş Miklós — Sighişoara). Au participat 30 de profesori de specialitate din judeţulUreş.

Creşterea calităţii activităţilor politico-educative

AGENDA COMANDANTULUI INSTRUCTOR DE PIONIERI

Organizaţia Pionierilor se integrează procesului revoluţionar, dinamic şi complex de creştere a calităţii activităţilor politico-educative organizate de pionieri şi şcolari.

O direcţie importantă a creşterii calităţii o constituie educarea pionierilor şi şcolarilor prin muncă şi pentru muncă, în spiritul disciplinei şi responsabilităţii faţă de învăţătură, ridicarea permanentă a nivelului de pregătire şi cunoaştere în procesul de transformare revoluţionară a învăţămîntului românesc, pregătirea temeinică pentru o activitate utilă societăţii.

Înalta responsabilitate patriotică, exigenţa comunistă, se concretizea-ă în grija sporită a comuniştilor faţă de pregătirea rului însuşi al naţiunii noastre socialiste — tineretul. terea cu peste 42 la sută, faţă de cincinalul precedent, durilor prevăzute în scopul dezvoltării în continuare a ţămîntului, culturii, artei şi sportului, ocrotirii sănă-, este un indicator elocvent evidenţiat de Conferinţa onală a Partidului Comunist Român.

Adresîndu-se tinerei generaţii, de la tribuna Forumu-comuniştilor, tovarăşul Nicolae Ceauşescu sublinia că ăririle Congresului al XI-lea, ale Conferinţei Naţio-, deschid minunate perspective de afirmare a tine-ui patriei noastre în toate domeniile de activitate". acest context, se relevă cîteva sarcini prioritare, pe creşterii calitative a muncii : ridicarea continuă a ului pregătirii şcolare, ca îndatorire patriotică, în iţiile revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane, în care calitatea înseamnă competenţă profesională, cunoaştere temeinică ; preocuparea susţinută pentru însuşirea, de către pionieri şi şcolari, a celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, a celei mai înalte şi umane învăţături despre lume — concepţia materialist-dialectică ; pregătirea pionierilor şi şcolarilor în perspectiva viitorului, dezvoltarea capacităţii de participare activă la progres, a atitudinii militante, revoluţionare ; stimularea activităţilor tehnico-aplicative şi ştiinţifice, de cultivare a creativităţii — componentă importantă, care afectează progresul social — corelat cu preocuparea şcolii pentru legarea învăţămîntului de cercetare şi producţie ; creşterea contribuţiei tinerei generaţii la acţiunile social-utile, de autogospodărire, de realizare a Programului Partidului Comunist Român.

Un obiectiv fundamental al întregii munci politico-educative a Organizaţiei pionierilor îl constituie ridicarea calitativă a procesului cunoaşterii, înţelegerii şi însuşirii de către pionieri şi şcolari a politicii partidului şi statului nostru, al educării patriotice revoluţionare, socialiste, creşterea caracterului revoluţionar al întregii activităţi a Organizaţiei pionierilor. În această direcţie se urmăreşte : o intensificare permanentă a contribuţiei Organizaţiei pionierilor în pregătirea politică a tinerei generaţii ; o creştere a valenţelor educative patriotice ale cunoaşterii tradiţiilor de luptă, îmbinată cu o temeinică înţelegere a prezentului socialist şi a perspectivelor, clar prefigurate de documentele de partid, a rolului Partidului Comunist Român, ca forţă politică conducătoare în toate domeniile de activitate ; întărirea educaţiei în spiritul eticii şi echităţii socialiste, al umanismului socialist, al pregătirii pentru a învăţa, munci şi trăi în chip comunist, intensificarea acţiunilor de cunoaştere, înţelegere şi respectare a legislaţiei noastre socialiste ; perfecţionarea continuă a organizării şi conducerii activităţii, a democraţiei pioniereşti, ca şcoală de pregătire socială, ridicarea continuă a calităţii de membru al unei organizaţii revoluţionare ; intensificarea educaţiei pionierilor şi şcolarilor în spiritul solidarităţii internaţionale, al nobilelor idealuri de pace şi prietenie.

Potrivit hotărîrilor Conferinţei Naţionale a Partidului Comunist Român, şi Organizaţia pionierilor îşi intensifică şi perfecţionează activitatea politică, pentru a asigura un bogat conţinut educativ tuturor activităţilor cultural-artistice şi sportiv-turistice pioniereşti, înscrise în Festivalul naţional „Cîntarea României" şi în competiţia naţională „Daciada", în vederea cunoaşterii şi preţuirii tradiţiilor culturale progresiste, cît şi pentru cultivarea receptivităţii faţă de frumosul din artă, natură şi societate, pentru petrecerea utilă şi plăcută a timpului liber.

În munca politico-educativă pionierească, lupta pentru calitate înseamnă conştiinţă, pasiune, competenţă educativă şi înaltă responsabilitate comunistă, înseamnă evitarea paralelismelor şi căutarea celor mai eficiente forme şi metode, promovarea, cu mult curaj, a noului şi iniţiativei creatoare, înseamnă lupta pentru mai bine, mai frumos, mai temeinic ; înseamnă încredere şi optimism, atitudine militant-revoluţionară, înseamnă continuă perfecţionare şi autoperfecţionare.

În procesul educaţiei revoluţionare, patriotice, socialiste, creşterea calităţii activităţilor politico-educative presupune dezvoltarea conlucrării între Organizaţia pionierilor şi Uniunea Tineretului Comunist, perfecţionarea îndrumării Organizaţiei „Soimii patriei", dezvoltarea colaborării cu şcoala şi familia, cu ceilalţi factori educaţionali, realizîndu-se un front comun în îndeplinirea sarcinilor puse de partid, de Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român în faţa tinerei generaţii..

Pentru purtătorii cravatelor roşii cu tricolor, ca şi pentru cei ce contribuie la formarea şi educarea lor, documentele Conferinţei Naţionale a Partidului Comunist Român constituie un imbold mobilizator, de angajare, în faţa partidului, a secretarului său general — tovarăşul Nicolae Ceauşescu — pentru transpunerea în viaţă a politicii partidului, de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism.

MIHAI MIRCESCU
şef al Comisiei pentru activitatea metodică de cercetare şi documentare a Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor

Simpozionul Național „Integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția și practica social-politică"

RAID PRIN CÎTEVA JUDEȚE

JUDEȚUL ARAD

Acțiunile legate de Simpozionul național al cadrelor didactice au început în luna octombrie 1977, cînd au fost distribuite teme de cercetare pe colective din școli și pe cadre didactice diferit. Ele constau în schimburi de experiență, sesiuni de comunicări științifice, dezbateri, expoziții etc. Majoritatea acțiunilor cu caracter județean vor avea loc în luna martie.

Dintre cele desfășurate pînă în prezent menționăm : 1) Schimbul de experiență organizat la Liceul industrial nr. 2 din Arad, cu tema : „Inovarea și perfecționarea învățămîntului, realizarea mijloacelor de învățămînt prin autodotare". (Liceul industrial nr. 2 are o veche tradiție în privința autodotării, și prin aceasta a constituit un exemplu elocvent pentru participanții la schimbul de experiență, îndeosebi pentru directorii noilor licee industriale). 2) O sesiune de comunicări științifice pe tema : „Cercetare și creativitate în inovarea și perfecționarea mijloacelor de învățămînt" — la Liceul industrial nr. 3 din Arad, profilat pe utilaj feroviar, liceu care, de asemenea, are o bogată și veche experiență atît în privința autodotării, cît și a muncii de cercetare.

În cadrul manifestărilor dedicate Simpozionului național se înscrie și expoziția cu obiecte create de elevi și profesori în vederea modernizării lecțiilor de limbi străine.

JUDEȚUL BACĂU

Prin secția de documentare a Casei corpului didactic din Bacău s-a întocmit un plan tematic, cu bibliografia necesară, care a fost difuzat în grădinițe și în școlile de toate gradele.

Pentru ca toate cadrele didactice să fie la curent cu tematica simpozionului, în consiliile profesorale, la întrunirile grupelor sindicale din fiecare unitate școlară s-au organizat discuții și dezbateri.

În luna decembrie, a avut loc un schimb de experiență, pe specialități, cu titlul : „Interdisciplinaritatea — cerință majoră a învățămîntului modern, condiție a integrării învățămîntului cu cercetarea și producția", el făcînd parte din planul-cadru adaptat la specificul județului Bacău și elaborat la debutul lucrărilor pregătitoare pentru Simpozion. La sfîrșitul trimestrului I, în cadrul aceluiași plan, s-a deschis expoziția : „Învățămînt-cercetare-producție", cuprinzînd lucrări realizate de elevi și cadre didactice.

La 19 martie are loc, la Bacău, sesiunea de comunicări și referate cu tema : „Creația tehnico-științifică a inginerilor, maiștrilor-instructori și elevilor în procesul elaborării lucrărilor de diplomă".

Între 20—24 martie, pe grupe de localități, se vor desfășura sesiuni științifice, pe specialități, cu valorificarea lucrărilor pentru examenul de gradul I, a căror tematică coincide cu cea a Simpozionului.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Faza pe școli a avut loc în majoritatea unităților de învățămînt. Pînă a se ajunge aici, pentru cunoașterea amănunțită a problemelor și evitarea oricăror confuzii au fost întreprinse următoarele acțiuni :

— S-au ținut trei dezbateri zonale cu directorii de școli.

— Tematica generală a Simpozionului a fost dezbătută în consiliile inspectoratului școlar județean și Casei corpului didactic.

— Cu prilejul cercurilor pedagogice, în șapte centre din județ au fost prezentate lucrările selecționate în urma desfășurării fazei pe școli.

Casa corpului didactic a primit în total 152 de lucrări ; din acestea, în cadrul cercurilor pedagogice, s-au selecționat cele mai bune, pe specialități, după cum urmează : 29 de lucrări de fizică și discipline tehnice ; 22 lucrări de limba română ; 17 lucrări de biologie, agricultură și geografie ; 41 lucrări privind învățămîntul preșcolar și primar.

Pentru trimestrul III, în planul de activitate este înscrisă o sesiune de comunicări în patru zone ale județului, pe teme principale extrase din tematica generală.

Etapa județeană a Simpozionului este planificată pentru luna septembrie a.c.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

După apariția în revista „Tribuna școlii" a primului anunț legat de Simpozion, Comisia județeană a sindicatelor din învățămînt, în colaborare cu Casa corpului didactic și inspectoratul școlar județean au organizat, în luna octombrie 1977, o consfătuire, la care s-au împărțit sarcini precise fiecărui compartiment. Cînd, în aceeași revistă, a fost publicată tematica Simpozionului, s-a hotărît ca fiecare inspector de specialitate să urmărească felul cum sînt alese temele pentru întocmirea lucrărilor în specialitatea sa.

Încă în urmă cu doi ani, cu sprijinul Comitetului județean de partid, au fost trimise în școli un număr de zece teme orientative de cercetare. Este îmbucurător faptul că aceste teme sînt incluse, toate, și în tematica Simpozionului.

Cu sprijinul I.C.P.P.D., pe o perioadă de trei luni, săptămînal, vinerea, se organizează instruiri privind întocmirea lucrărilor atît pentru grade și definitivat, cît și a celor pentru Simpozion.

Programul de activitate al cercurilor pedagogice din trimestrele II și III cuprinde teme ca : a) pentru educatoare : „Modalități de educare prin muncă și pentru muncă a preșcolarului", „Dezvoltarea spiritului de inventivitate și creativitate la copii" ; b) pentru învățători : „Dezvoltarea creativității gîndirii elevilor în procesul compunerii și rezolvării problemelor de matematică" ; c) pentru profesorii de matematică : „Abordarea unor probleme în studiul matematicii în vederea aplicării cunoștințelor însușite în activitatea de producție și cercetare" ; d) pentru profesorii de fizică și chimie : „Pregătirea elevilor pentru muncă și viață în cadrul orelor de fizică și chimie" ; e) pentru profesorii de biologie-agricultură : „Activitatea de cercetare în plantațiile pomicole școlare" ; „Activitatea pe lotul școlar" etc. ; f) pentru maiștrii-instructori : „Modalități de integrare a lecției de instruire practică în procesul de organizare a producției școlare".

75 de directori de școli și coordonatori participă de două ori pe lună la cursuri de perfecționare organizate cu sprijinul I.C.P.P.D. Tematica acestor cursuri este în concordanță cu cea a Simpozionului. Iată una din teme: „Asigurarea caracterului practic-aplicativ — obiectiv de bază al conducerii școlii".

Cu sprijinul Comitetului județean de partid se organizează, periodic, instruiri și dezbateri în școli pe tema orientării școlare și profesionale a elevilor și asigurării forței de muncă.

Pentru luna iunie, tot în cadrul Simpozionului, este prevăzută o dezbatere de mare anvergură pe tema : „Stimularea caracterului creator în orele de instruire practică și în cercurile tehnico-aplicative și literare". Se vor organiza, cu acest prilej, expoziții cu cele mai bune lucrări ale elevilor și cadrelor didactice executate prin muncă de creație și cercetare proprie.

Într-un viitor apropiat, cu sprijinul Comitetului județean de partid, se va organiza o consfătuire a conducerilor din școli și întreprinderi industriale pe tema : „Integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția".

JUDEȚUL SĂLAJ

Casa corpului didactic din Zalău în colaborare cu Comisia județeană a sindicatelor din învățămînt, cu sprijinul inspectoratului școlar a întocmit și difuzat în școli, în cursul lunii octombrie 1977 tematica orientativă. Pe baza acestei tematici, la nivelul fiecărei unități de învățămînt, s-a elaborat un plan propriu de cercetare în care sînt cuprinse toate cadrele didactice.

În luna mai 1978 vor avea loc dezbateri la nivelul școlilor și al localităților. Casa corpului didactic a inițiat la sediul său și în filiale acțiuni în sprijinul cadrelor didactice, pentru informarea cu problemele noi din domeniul specialității (prezentarea lucrărilor nou achiziționate de bibliotecă, întocmirea de bibliografii selective, întîlniri cu specialiști pentru prezentarea unor probleme mai deosebite din tematica simpozionului, prezentarea și dezbaterea unor lucrări elaborate de cadrele didactice pentru gradul I etc.).

Menționăm că în organizarea etapei de masă a simpozionului s-a acordat o deosebită atenție antrenării în mai mare măsură la această acțiune a cadrelor didactice din mediul rural.

JUDEȚUL TIMIȘ

La lucrările Simpozionului participă 438 de cadre didactice din județ, care vor elabora și susține un număr de 295 de referate și comunicări științifice. De menționat că dintre acestea, 22 de lucrări vor fi întocmite de 28 de cadre didactice care lucrează la inspectoratul școlar județean. În cursul lunii aprilie se vor desfășura, în cadrul fazei de masă prevăzute pentru perioada aprilie-iunie, sesiuni în 17 centre rurale, iar în cursul lunii mai — faza pe grupe de școli din municipiile Timișoara și Lugoj. Pentru luna iunie este programată faza pe cele șase filiale ale Casei corpului didactic, care va pregăti faza pe județul Timiș prevăzută pentru luna septembrie.

Integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția și practica social-politică

RECOMANDARE BIBLIOGRAFICĂ

I. LUCRĂRI GENERALE

Bîrsănescu, Ștefan. Învățămînt, cercetare, producție. În : „Revista de pedagogie", 20, nr. 1, ianuarie 1972, p. 3—7.

Geissler, Erich E. Mijloace de educație. Ediția a 4-a complet revăzută. Traducere de Ana Aronescu și Lorentz Aronescu. București, E.D.P., 1977, 360 p. (Pedagogia secolului XX). Bibliografie p. 321—358.

Dancsuly, Andrei. Cercetarea pedagogică în fața unor noi obiective. În : „Revista de pedagogie", 24, nr. 2, februarie 1975, p. 19—23.

*** Educația prin muncă și pentru muncă. / Comunicările Simpozionului Educația prin muncă și pentru muncă, ținut la București, între 7 și 8 septembrie 1970 / București, Editura Academiei R.S.R., 1972, 547 p. (Centrul de cercetare pentru problemele tineretului. Tineretul și lumea de mîine 5).

Din cuprins : I. Conținutul contemporan al conceptului. II. Premise psihopedagogice și ergonomice. III. Căile pregătirii pentru muncă. IV. Educația prin muncă și orientarea profesională. V. Educarea pentru munca industrială. VII. Tineretul universitar. VIII. Integrarea deficienților. IX. Contribuții la evoluția conceptului.

Gâdea, Suzana. În pas cu cerințele vieții. În : „Tribuna școlii" nr. 178, 23 aprilie 1977, p. 1—2.

Mahler, Fred. Tineretul și munca. În : „Revista de pedagogie", 20, nr. 9, septembrie 1971, p. 100—106.

O nouă concepție asupra muncii — corelarea acesteia cu dezvoltarea socială și cu afirmarea personalității.

Maliță, Mircea. Munca — fundament al învățăturii. În : Educația prin muncă și pentru muncă. Comunicările Simpozionului Educația prin muncă și pentru muncă, ținut la București. Editura Academiei R.S.R., 1972, p. 21—25 (Centrul de cercetare pentru problemele tineretului. Tineretul și lumea de mîine 5).

Pelinescu, Costin. Preocuparea noastră majoră : integrarea învățămîntului cu producția. Convorbire cu prof. ing. Costin Pelinescu, inspector general adjunct la Inspectoratul școlar al municipiului București. În : „Învățămîntul liceal și tehnic profesional", 24, nr. 9, noiembrie 1975, p. 10—12 (M. Roșoga).

Priceputu, Vasile. Dimensiunile educative și productive ale pregătirii practice ale elevilor. În : „Revista de pedagogie", 25, nr. 2, februarie 1976, p. 20—24.

Salade, Dumitru. Dinamica intereselor pentru muncă. În : „Revista de pedagogie", 20, nr. 9, septembrie 1971, p. 25—31.

Stănescu, Maria. Atitudinea educatorului și eficiența educației pentru muncă a elevilor. În : Simpozionul național. Educarea elevilor pentru munca productivă. București, 22—23 decembrie 1972. Coordonator : prof. Ion Orghidan. București. f.e./1972, p. 42—46. (Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, în colaborare cu : Institutul de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic, Uniunea Societăților științifice ale cadrelor didactice, Centrul de cercetare pedagogică și de perfecționare a cadrelor didactice din învățămîntul profesional și tehnic).

II. ÎNVĂȚĂMÎNTUL PREȘCOLAR

Andreescu, Florica. O perfecționare a stilului de muncă, adecvat copiilor. În : „Tribuna școlii", 3, nr. 93, 28 aprilie 1973, p. 6, 11.

Adecvarea formelor, metodelor și mijloacelor de muncă particularităților copiilor.

Găzdac, Maria. Educarea dragostei de muncă și formarea primelor deprinderi elementare de muncă prin joc. În : Simpozionul național. Educarea elevilor pentru muncă productivă. București, 22—23 decembrie 1972. București, f.e., 1972, p. 49—50.

Pop, Eleonora. Aspecte educative ale activităților manuale în grădinița de copii. În : „Revista de pedagogie" 24, nr. 1, ianuarie 1975, p. 40—45.

Taiban, Maria. Legătura dintre muncă și joc. În : Simpozionul național. Educarea elevilor pentru munca productivă. București, 22—23 decembrie 1972. București, f.e., 1972, p. 69—71.

Vlăduț, Mircea. Concepția și conținutul pregătirii tehnico-practice în grădinițe, ciclul primar și gimnazial. În : Școala și pregătirea tineretului pentru muncă. București, „Revista de pedagogie", 1976, p. 13—17.

III. ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

Andreescu, Florica. Organizarea îndeletnicirilor practice în clasa I. În : Particularități ale activității instructiv-educative în condițiile școlarizării copiilor de 6 ani. Coordonator științific : Cornelia Marinescu și Maria I. Georgescu-Boștină. București, E.D.P., 1973, p. 215—222.

Beian, Augusta. Munca tehnico-practică în atelierul școală al claselor I—IV. În : Practică, creativitate și modernizare în școală. Sub redacția Anatolie Chircev, Voicu Lăscuș, Nicolae Otta. Cluj, 1973, p. 288—292 (Inspectoratul școlar județean Alba. Casa corpului didactic a județului Alba).

Mureșan, Terezia și Tacsi, Ladislau. Întărirea caracterului practic-aplicativ al lecțiilor de îndeletniciri practice la cl. I—IV. În : Simpozionul național : Educarea elevilor pentru munca productivă (București, 22—23 decembrie 1972), București, f.e., 1972, p. 89—90.

Popa, Minodora. Mijloace de realizare a educației prin muncă și pentru muncă la elevii claselor I—IV. În : Simpozionul național : Educarea elevilor pentru munca productivă (București, 22-23 decembrie), București, f.e., 1972, p. 91—92.

NOTĂ. În numărul viitor vom continua publicarea recomandărilor bibliografice cu lucrări pentru învățămîntul gimnazial și liceal.

Comitetele cetățenești de părinți — factori activi în realizarea sarcinilor școlii

Recent a avut loc, la București, ședința anuală a Consiliului comitetelor cetățenești de părinți pe țară, la care au participat cadre de conducere din Ministerul Educației și Învățămîntului, directori de școli, președinți ai comitetelor cetățenești de părinți din grădinițe, școli generale și licee.

În prima parte a ședinței, prof. **Maria Stănescu,** adjunct al ministrului educației și învățămîntului, a prezentat un raport privind rezultatele obținute în activitatea instructiv-educativă în anul școlar 1976/1977 și în trimestrul I al actualului an școlar și principalele sarcini ale învățămîntului în etapa următoare.

Raportul a evidențiat contribuția însemnată a școlii la pregătirea tineretului pentru muncă și viață, succesele învățămîntului de toate gradele, în primii doi ani ai cincinalului revoluției tehnico-științifice. Au fost menționate realizarea învățămîntului pe baze noi, revoluționare, adecvarea rețelei școlare la cerințele dezvoltării economico-sociale a țării, îmbunătățirea conținutului învățămîntului, a bazei sale didactico-materiale.

S-a reliefat creșterea intereselor elevilor față de învățătură, concretizată în procentele ridicate de promovabilitate, precum și în participarea cu bune rezultate la concursurile pe obiecte. S-a arătat că, în această direcție, școala a primit un sprijin substanțial din partea părinților.

Președinți și membri ai comitetelor cetățenești de părinți au însoțit cadrele didactice în vizitele efectuate la domiciliul elevilor, în sondajele privind ordinea și curățenia în grădinițe și școli, au sprijinit darea în folosință, în cel mai scurt timp posibil, a clădirilor afectate de cutremur, întreținerea localurilor de școli, a mobilierului, dotarea unor laboratoare, cabinete și ateliere, au participat la dezbaterea principalelor probleme ale dezvoltării și perfecționării învățămîntului.

În încheierea raportului s-au făcut recomandări privind o mai susținută conlucrare a conducerilor de școli, a diriginților și a tuturor cadrelor didactice cu reprezentanții părinților, cu familiile elevilor, în scopul depășirii unor dificultăți încă existente (în atitudinea unor elevi față de muncă, în orientarea școlară și profesională ș.a.), în scopul îndeplinirii sarcinilor care stau în fața învățămîntului.

Luînd cuvîntul, reprezentanții comitetelor cetățenești de părinți au făcut referiri la modalitățile proprii de colaborare cu școala, au trecut în revistă rezultatele obținute, între care, la loc de frunte, sporirea interesului elevilor față de învățătură, față de munca productivă, deprinderea acestora de a se autogospodări, de a-și menține ordinea și curățenia la locul de muncă, în clase, laboratoare și ateliere.

S-au făcut numeroase propuneri, referitoare la combaterea supraîncărcării elevilor, la căile de dotare și aprovizionare cu materiale a atelierelor școlare, în așa fel încît lucrările executate de elevi să poarte marca utilității și a calității, la orientarea elevilor către profilele cu mare pondere în dezvoltarea economică a localităților. S-a propus ca programa de admitere în învățămîntul superior să fie concepută cu o valabilitate de 2—3 ani, în așa fel încît elevii să fie edificați asupra conținutului ei încă din primii ani de liceu, în vederea unei mai bune pregătiri.

În încheierea ședinței, prof. Maria Stănescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, a făcut cunoscute unele dispoziții și norme recente privind participarea elevilor la concursurile pe discipline, examenele de admitere, învățămîntul seral de pe lîngă școlile afiliate și a arătat în ce fel sarcinile etapei următoare a învățămîntului pot fi îndeplinite printr-o cît mai apropiată conlucrare a școlii cu reprezentanții părinților, respectiv comitetele cetățenești de părinți.

DRAGOMIR MAGDIN

Perfecționarea educatorilor din casele de copii școlari

În fiecare an școlar, la nivel național, se organizează două cursuri de perfecționare cu educatorii din casele de copii școlari, unul ce aparține de ICPPD-București și altul de filiala acestuia, Cluj-Napoca.

Eficiența unui curs de perfecționare cu educatorii din casele de copii școlari, în condițiile unor exigențe sporite, impuse de etapa de dezvoltare a societății noastre socialiste, este în funcție de realizarea mai multor cerințe :

— asigurarea unui conținut interesant, raportat specificului și problemelor impuse de activitatea desfășurată în casele de copii școlari, de sarcinile și obiectivele desprinse din documentele de partid privind procesul complex al educației comuniste, de formare a omului nou ;

— stabilirea unui program cu o varietate de teme psihologice, pedagogice, sociologice și de ocrotire, care să vizeze problemele esențiale și acute ce se pun în lucrul cu educații (copii orfani sau lipsiți de un mediu familial favorabil educației) ;

— includerea unor activități practice variate, care să le permită cursanților un larg schimb de opinii și valorificarea creatoare a propriei lor experiențe din casele de copii școlari, alături de noi achiziții privind desfășurarea eficientă a educației în aceste instituții ;

— folosirea unei metodologii active din problematica cursului, care să-i determine pe educatori să activeze în raport cu cerințele și conținutul activității care se dezbate ;

— realizarea unui climat de colaborare, de stimulare, de înțelegere, de căutare a unor soluții de mare eficacitate sub aspect educativ pentru problemele cu care educatorii se confruntă zi de zi.

Alături de aceste cerințe, care se raportează de fapt la instituția ce organizează cursul de perfecționare, se înscriu și altele care vizează factorii de decizie (inspectorate școlare județene, conducerile caselor de copii) și cadrele didactice care vor participa la curs.

Știind că într-un ciclu de cinci ani toate cadrele didactice din casele de copii școlari sînt obligate, prin lege, să frecventeze și să promoveze un curs de perfecționare (să obțină un calificativ corespunzător), se impune realizarea unei planificări judicioase de către inspectoratele școlare județene, care să poată fi centralizată la M.E.I. și I.C.P.P.D., evitîndu-se în acest fel unele situații întîlnite în anii precedenți, printre care amintim : chemarea repetată într-un ciclu a aceloraşi educatori ; trimiterea cadrelor didactice tinere și care sînt temporare în casele de copii ; evitarea educatorilor cu experiență valoroasă ; neglijarea completă a cadrelor didactice din unele unități de ocrotire și educație pe diferite motive etc.

La elaborarea unei asemenea planificări își pot da concursul efectiv directorii caselor de copii școlari, care cunosc atît problemele unității de ocrotire și educație pe care o conduc, cît și situația fiecărui educator care activează în acea unitate.

În astfel de condiții, se asigură prezentarea la data indicată (comunicări ale ICPPD — către inspectoratele școlare județene și prin „Tribuna școlii"), frecventarea regulată a cursului, participarea activă, responsabilă și manifestarea unui vădit interes pentru desfășurarea unei activități viitoare mai eficiente.

Credem, în urma unei experiențe acumulate în munca de perfecționare, că sînt și cerințe care revin în exclusivitate educatorilor care urmează să absolve un curs de perfecționare și care cerințe influențează în sens pozitiv sau negativ eficacitatea unei asemenea activități.

Programele cursului de perfecționare cu directorii și educatorii din casele de copii școlari, ajunse în aceste unități prin grija inspectoratelor școlare județene, se impun a fi studiate cu atenție pentru a se reține problematica specifică, cadrul teoretic și practic al unui asemenea curs.

Precizăm că, an de an, tematica s-a îmbunătățit pe baza propunerilor făcute de cursanți și a unei mai bune cunoașteri a problemelor specifice activității în casele de copii școlari.

În scopul realizării unui dialog util, la obiect și pe baze științifice, în cadrul cursului, fiecare participant ar trebui să posede cel puțin acel minimum de cunoștințe psihologice, pedagogice, sociologice și de ocrotire care să favorizeze realizarea unui real feed-beack. Studierea unor lucrări din bibligrafia recomandată constituie condiția sine qua non a pregătirii cursantului pentru un curs de perfecționare.

Fiecare temă din programa cursului de perfecționare constituie o sinteză teoretică, cu cele mai noi date, care prilejuiește analiza concretului, a realului din unitățile de ocrotire, cu elementele sale specifice și esențiale. Înțelegerea problemelor științifice face posibilă raportarea la concret și desprinderea particularităților acestuia.

Promovarea unei metodologii active (lecții-dezbateri, activități practice-dezbateri, analiza de caz) are multiple consecințe asupra pregătirii cursanților pentru o viitoare activitate eficientă.

Folosirea unei asemenea metodologii impune un anumit nivel teoretic al cursanților, pentru ca, în dezbateri, aspectele practice să poată fi motivate și explicate științific.

Viitorul cursant, reflectînd asupra activității din casa de copii școlari, va trebui să-și alcătuiască un inventar de probleme, dintre cele mai semnificative, pe care să le pună în discuție în vederea soluționării optime a lor. Gîndind anticipat la ele, le va putea folosi după cerințele și conținutul activității în cadrul cursului de perfecționare.

Comparativ cu alte cursuri de perfecționare, cele pentru educatorii din casele de copii școlari impun cu necesitate cunoașterea de către cursanți a legislației învățămîntului, a legii privind regimul ocrotirii unor categorii de minori, ca și îndrumările Comisiei centrale pentru ocrotirea minorilor, deoarece aceste legi sînt implicate în întreaga problematică a acestor instituții, constituind cadrul legal regulator al funcționalității lor.

Elaborarea referatului pe una din temele indicate în programă implică, din partea educatorilor, un studiu atent, documentare, reflectare atentă asupra propriei experiențe, sondaje și chiar investigații pentru a da gir concluziilor și faptelor prezentate. Numai în atari condiții se înlătură banalitatea, improvizația, empirismul, formalismul, creîndu-se condiții pentru determinarea interesului, atenției și a participării active la dezbateri.

Referatul ar trebui să reflecte preocupările, intervențiile optime efectuate, rezultatele obținute, toate într-o optică științifică, la zi. Dealtfel, ar fi util și eficient ca educatorii din casele de copii școlari să fie într-o activitate permanentă de investigare și documentare, dat fiind terenul foarte propice sub acest aspect.

Cum printre îndatoririle cursanților se înscrie și elaborarea și analizarea în scris a unui studiu de caz, educatorii vor putea selecționa, din registrul foarte larg al cazurilor întîlnite, pe cele mai interesante, semnificative și greu de soluționat pentru a incita gîndirea și atenția auditoriului, pentru a evalua la parametrii reali problematica complexă din aceste unități de ocrotire și educație.

Prezentarea la cursul de perfecționare a educatorilor din casele de copii școlari implică, așadar, din partea lor, o pregătire teoretică, o reflectare asupra propriei activități desfășurate, cu evidențierea problemelor esențiale și efectuarea unor investigații cu caracter științific.

Perfecționarea propriei activități constituie o îndatorire patriotică a fiecărui educator din casele de copii școlari, conștienți fiind toți că de calitatea muncii lor depinde pregătirea pentru viață a minorilor ocrotiți de stat.

VICTORIA ATANASIU
lector univ. Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic

ÎN JUDEȚUL TIMIȘ

Preocupări de modernizare a activității directorilor

Din anul școlar 1971—1972, a intrat în tradiția acțiunilor pe care Inspectoratul școlar al județului Timiș le inițiază în scopul modernizării activității de conducere a școlilor o „zi metodică a directorului", prilej trimestrial de confruntare de opinii, de schimb de experiență, de aplicații practice în vederea promovării celor mai eficiente metode de conducere, de îndrumare și control. Abordînd o gamă variată de teme, cum ar fi „Modalitățile de activizare a elevilor în cadrul lecțiilor", „Desfășurarea de lecții în întreprinderile productive", „Întărirea caracterului practic-aplicativ al învățămîntului" — pentru a cita numai cîteva dintre zecile de teme luate în dezbatere de-a lungul celor aproape opt ani de zile, ziua metodică a directorilor a adus o reală contribuție la optimizarea muncii de îndrumare și control din județul Timiș.

Am avut recent prilejul să particip la una dintre aceste acțiuni, ca urmare a invitației pe care a făcut-o redacției profesorul Pavel Petroman, inspector general adjunct al Inspectoratului școlar al județului Timiș — pasionat și inteligent animator al acestor activități. De data aceasta, ziua metodică a directorului s-a desfășurat la Liceul de filologie-istorie din municipiul Timișoara (director, prof. Dușan Sablici) și a avut drept temă prioritară „Corelarea predării-învățării tuturor disciplinelor cu pregătirea elevilor pentru viață și producție". Alături de directori, la această acțiune — printre ai cărei organizatori menționăm, pe lîngă Inspectoratul școlar, Casa corpului didactic, Comitetul județean U.T.C. și Sindicatele din învățămînt — au participat îndrumătorii de partid pentru organizațiile U.T.C. din învățămîntul liceal al județului. Ca o primă mărturie a rigorii cu care sînt organizate astfel de acțiuni, am remarcat detaliatul caiet-program multiplicat și difuzat participanților înainte de începerea lucrărilor propriu-zise — un autentic minicompendiu de pedagogie modernă practica, cu o bogată bibliografie în temă. Alături de tema principală, în program mai figurează angajarea bibliotecii școlare în realizarea în condiții optime a sarcinilor educației multilaterale în cadrul concursului „Cea mai bună bibliotecă școlară" integrată în Festivalul național „Cîntarea României", acțiunile de propagandă în sprijinul educației științifice și tehnice a elevilor și o întîlnire cu primul secretar al Comitetului municipal de partid Timișoara, tovarășul Radu Bălan.

Acțiunea a debutat cu o expunere a profesorului Dușan Sablici privind aportul directorului la corelarea predării-învățării tuturor disciplinelor cu practica în care au fost sintetizate cîteva repere esențiale din experiența pozitivă privind munca de îndrumare și control desfășurată în școala respectivă. Am reținut, mai ales, din lapidara sa prezentare trimiterile, pentru fiecare principiu enunțat la demonstrațiile practice care urmau să le susțină, la lucrările din ateliere, cabinete și laboratoare pe care participanții urmau să le observe. A urmat prezentarea de către elevi a Transformatorului de sudură monofazat — tip M.3 a planșei Circulația unor elemente chimice în biosferă și a Rezistorului variabil cu cursor, toate produse de elevi și realizate în serie în atelierele școlare pentru uzul școlii proprii, dar și pentru alți beneficiari, printre care Ministerul Educației și Învățămîntului. Este edificatoare concizia și claritatea cu care elevii știu să-și prezinte lucrările, implicațiile pedagogice care se desprind din propriul lor comportament școlar.

Participăm apoi la o lecție activă de biologie pe care ne-o propune, la clasa a XI-a A, profesoara Grozdana Sablici, pe tema : „Analizatorul vizual. Segmentul periferic — receptorul", o lecție — demonstrație-practică de activizare a elevilor, cu disecții pe ochi efectuate de fiecare elev, cu observații independente la microscop, cu planșe, atlase, preparate microscopice, epidiascop etc., lecție care așa cum observau unii dintre participanți valorează „mai mult decît trei conferințe pe teme de modernizare". La clasa a XI-a A profesorul M. Gafencu susține o altă reușită lecție pe tema „Moara cu noroc" de Ion Slavici, sub forma unui proces literar. Apoi participanții vizitează liceul : cabinete, expoziția cu materiale concepute de elevi, atelierele școlare (beneficiul microintreprinderii pe anul școlar trecut : un milion de lei) și o expoziție individuală realizată de talentata elevă Georgeta Kössler din clasa a XI-a B a profesoarei de limba română Oltea Muțiu : sensibilă traducere în imagini practice a unor opere literare. Rețin că aceeași elevă semnează ilustrația la excelenta revistă școlară a liceului „Vîrstă de lumină". Toate acestea prilejuiesc directorilor, în continuare, o fructuoasă dezbatere și un rodnic schimb de experiență pe tema legării învățămîntului de viață, de producție, a activizării pregătirii elevilor.

La întîlnirea cu tovarășul Radu Bălan, primul secretar al Comitetului municipal de partid Timișoara, sînt rezolvate practic, operativ, probleme ridicate de directori, sînt subliniate direcțiile de dezvoltare a economiei locale și necesitățile de forță de muncă pe care le implică perspectivele acestuia : de unde și marile obligații ce revin cadrelor didactice. În sfîrșit, participanții sînt invitați la frumosul program al ansamblului folcloric al Liceului de filologie-istorie — distins cu premiul II pe țară la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României" — care încheie ca un corolar această zi plină de învățăminte.

Îmi rămîne un răgaz de cîteva ore în care îmi îngădui să mai vizitez, însoțit de profesorul Ion Costan, directorul Casei corpului didactic, alte două școli timișorene : Liceul industrial nr. 8 și Școala generală nr. 8 — confirmări grăitoare ale faptului că cele văzute și auzite la Liceul de filologie-istorie nu constituie o excepție izolată, ci doar o vie ilustrare a noii înfățișări pe care o îmbracă învățămîntul din județul Timiș, ca urmare a unui întreg ansamblu de măsuri privind perfecționarea activității didactice, între care și această tradițională „Zi metodică".

OCTAVIAN BUZESCU

COMENTARII

„INEQUALITY"

Este suspectă frecvenţa cu care termenul acesta îşi face loc, în ultima vreme, în titlurile lucrărilor de educaţie şi învăţămînt din Apus. Bineînţeles, nimeni nu crede că toţi oamenii sînt egal înzestraţi şi că nu există între ei atîtea disparităţi încît să nu se poată spune pînă şi că fiecare om este un unicat, concentrînd, în zestrea sa fundamentală, o bogăţie de valori irepetabile. Dar realitatea inegalităţii şi a diferenţelor psihofizice dintre indivizi este folosită uneori ca explicaţie, în subtext, a insuficientei preocupări pentru asigurarea accesului la carte al tuturor copiilor („egalitatea poziţiilor de plecare") cu largile lui implicaţii socio-pedagogice şi materiale; dar, mai ales, este folosită pentru estomparea valorii strategiilor de egalizare a şanselor din cursul şcolarităţii („egalitatea condiţiilor de sosire"), a căror raţiune şi necesitate sînt relevate cu perseverenţă de personalităţi pedagogice progresiste.

„Nu, egalitatea şanselor nu există", exclamă F. Gaussen, într-un articol publicat chiar cu acest titlu în revista „Le monde de l'éducation" „în faţa şcolii, elevii sînt profund inegali !" — pentru ca Ch. Jencks, completînd, să susţină în lucrarea „Inequality", că intervenţia educativă nu este capabilă „să reechilibreze în cantităţi semnificative distanţele dintre indivizi". Generalizarea este desigur deplasată, întrucît unele sisteme de învăţămînt — şi mă gîndesc în primul rînd la cele socialiste — au şi demonstrat practic că sînt posibile (evident, printr-un complex de măsuri care necesită energie şi fonduri materiale) eliminarea lacunelor şi rămînerilor în urmă şi aducerea copiilor la un nivel acceptabil, pentru înaintarea cu succes, a fiecărui ins, în acţiunea instructivă. Aşadar, nu este vorba, în fond, de ineficienţa şcolii în general în faţa unor profunde inegalităţi psiho-intelectuale de natură ambientală sau chiar ereditară. Ci de carenţele unui sistem social care, într-un fel sau altul, „elimină din procesul de învăţămînt pe copiii care provin din medii socio-culturale modeste; nu se preocupă de marele număr al nereuşitelor la carte şi neglijează fenomenele de părăsire a şcolii", cum recunoaşte, cu multă luciditate, G. Gozzer în lucrarea sa „Capitalul invizibil", publicată în colecţia italiană „Educaţie comparată şi pedagogie". Şi autorul insistă : procesul democratizării şcolii în Occident — spune el — ce, aparent, are loc rapid, se traduce în cele din urmă printr-o gravă criză a dizocupării, prin imposibilitatea societăţii de a-i oferi fiecărui absolvent măcar un loc de muncă, dacă nu şi unul pe măsura pregătirii lui. În acelaşi timp, este de reţinut şi aspectul comentat de Alvin Tofler, autorul cărţii „Şocul viitorului", care a scris şi unele studii de învăţămînt. El spune că, în Occident, prelungirea duratei şcolarităţii obligatorii, „semn al unui grad superior de civilizaţie", nefiind însoţită de măsuri adecvate pentru pregătirea în vederea integrării în activitatea social-utilă, creează situaţii deconcertante. Democratizată la intrare, şcoala rămîne în continuare un „ghettou academic", cu „ieşire aristocratică". Şi iată un nou substrat al „inegalităţii" dintre indivizi; bineînţeles, tinerii absolvenţi de şcoală proveniţi din păturile înstărite se pot descurca, şi încă bine, fără să lucreze sau fără să se priceapă într-o meserie, pe cînd ceilalţi, adică cei mai mulţi...

Pe de altă parte, problema neasemănării dintre oameni, a dotărilor foarte diversificate, inegale, constituie pentru forurile de învăţămînt cu orientări progresiste din întreaga lume, un subiect de largi dezbateri, prin sarcinile pe care le implică pentru munca din şcoală în condiţiile contemporaneităţii. „Fiecare om este destinat să devină un succes", se afirmă cu convingere în cadrul multora dintre aceste foruri, aşadar şcoala trebuie să aibă mai pertinent în vedere omul cu particularităţile lui şi să găsească metoda de a-i trezi şi cultiva potenţele. În acest spirit, respingînd teza ineficacităţii şcolii susţinută de Jencks, participanţii la Congresul iniţiat de Organizaţia europeană pentru cooperare şi dezvoltare (Paris, 1975) au arătat că, totuşi, sistemele şcolare trebuie să se preocupe de „revizuirea conţinuturilor şi a modului lor de a acţiona". În orice caz, se înclină pentru sisteme şcolare mai suple, care să permită elevilor şi pedagogilor mai multă mobilitate, făcînd loc larg opţiunilor, înclinaţiilor, intereselor, capacităţilor personale. De asemenea, este analizată printr-o optică nouă, mai favorabilă dezvoltării înzestrărilor originale ale indivizilor — dialectica afirmării capacităţilor individuale maxime, teoria eşecului şi a reuşitei, atitudinile, instrumentele de lucru şi de comunicare, valorile cu care şcoala este datoare să-i înzestreze pe copii.

Cît despre metoda de lucru în condiţiile acestei „pedagogii personificate", mai umane şi mai drepte, se susţine cu justeţe că procedeele tradiţionale nu mai au „acoperire". Se întrevede tot mai mult un nou tip de dascăl, al cărui comportament didactico-pedagogic este în total dezacord cu vechile modele. Probabil viitorul va „omologa" tipul învăţătorului a cărui autoritate şi forţă de influenţă nu se mai bazează pe rigiditatea magistrului care-le-ştie-pe-toate-şi-nu-greşeşte-niciodată. O exemplificare izbutită în acest sens ne-a oferit, recent, filmul „Conrack", pe care l-am urmărit pe micile ecrane. Tînărul dascăl — deocamdată neînţeles şi neacceptat de reprezentanţii învăţămîntului tradiţional — şi-a cîştigat autoritatea în faţa copiilor şi şi-a alimentat forţa de influenţă din esenţa profund umană a comportamentului şi firii sale, nescutite de slăbiciuni şi de eşecuri petrecute adeseori chiar în faţa elevilor. Dar cîtă geografie şi muzică au învăţat de la el acei copii de culoare, care, la început, nu puteau să spună nici măcar unde se află, geografic, satul lor şi le era imposibil să distingă, în vorbire, două sunete oarecum apropiate !

STELA PREDESCU

Copil de şcoală, obligat — pentru a-şi cîştiga existenţa — să vîndă ziare pe străzile oraşului Rio de Janeiro. Mai mult de 85% din elevii brazilieni părăsesc şcoala şi mai mult de 5 milioane din copiii de vîrstă şcolară nu sînt cuprinşi în sistemul de învăţămînt.

ÎNSEMNĂRI

Întîlniri cu Drévillon, Mialaret şi Vial

● *La Universitatea din Caën am bucuria să-l reîntîlnesc pe prof.* Jean Drévillon *care ne-a vizitat ţara, cu cîţiva ani în urmă. În calitate de director al Universităţii — cumulînd şi funcţiile de director al Laboratorului de psihologie genetică şi al Institutului regional de orientare şcolară şi profesională — gazda mea, cu cunoscuta-i competenţă ştiinţifică şi organizatorică, cu hărnicie de perseverent cercetător, deschis problematicii largi a „Ştiinţelor vieţii şi comportamentului" — cum se intitulează domeniul pe care îl conduce — îmi dă posibilitatea să valorific la maximum timpul săptămînii de lucru la acest străvechi lăcaş de cultură (fondat în 1432).*

Prin grija atentă a prof. Drévillon şi a doamnei Josette Drévillon — ortofonistă, desfăşurînd cercetări aplicate, pe baza unor tehnici de reeducare a actului grafic şi a aparaturii destinate tulburărilor psihomotorii, elaborate personal — programul meu include acţiuni de mare interes ştiinţific şi cultural.

Discuţiile cu cei doi specialişti de prestigiu mă familiarizează cu o vastă tematică a cercetărilor. Dezvoltarea cognitivă şi psihomotorie a copilului, rolul celorlalţi oameni în formarea conştiinţei de sine, orientarea şcolară şi psihologia dezvoltării copilului, pasivitatea, la şcoală, a copilului de 5—7 ani. Aceste discuţii, ca şi alte întîlniri de lucru, îmi înlesnesc şi cunoaşterea unor aprecieri deosebit de favorabile asupra liniilor de legătură între preocupări ale Universităţii din Caën şi instituţii sau persoane reprezentative pentru cercetarea ştiinţifică din ţara noastră, legături concretizate în contracte de cooperare, în vizite bilaterale. Dovadă a interesului colegilor francezi pentru şcoala şi gîndirea pedagogică din România contemporană sînt şi întrebările sau comentariile studenţilor şi ale cadrelor didactice în stagiu de perfecţionare cărora prof. Drévillon — un alt semn subtil al ospitalităţii generoase — mă invită să le vorbesc, în cadrul cursului său de pedagogie comparată.

● *Există nume atît de cunoscute — prin intermediul lucrărilor elaborate, al faimei ce le însoţeşte — încît momentul întîlnirii cu cei care le poartă dobîndeşte semnificaţii tulburătoare. Profesorul* Gaston Mialaret *ştie să-şi ajute interlocutorii ca să depăşească stînjeneala firească, trăită în prezenţa sa. Prin naturaleţe — „spuneţi-mi Gaston!" — prin interesul viu de a afla preocupări şi împliniri recente ale pedagogilor români. Aşa cum ştie să convertească rigorile statisticii din cursul său de metodologie a cercetării pedagogice într-o efervescenţă înlănţuire de situaţii pregnante, într-un dialog permanent cu auditorii. El relevă, de pildă, cu vervă, ambiguitatea termenului de „ipoteză" — de la sensul iniţial de „ceva cunoscut", la cel actual — una din cauzele posibile ale schimbărilor, subliniind faptul că ipoteza există abia din momentul cînd încep să apară relaţii ce pot fi traduse în termeni operaţionali.*

Ca director al Laboratorului de psihopedagogie al Universităţii din Caën, prof. Mialaret conduce numeroase şi fertile cercetări privind formarea cadrelor didactice (elaborarea unui instrument de descriere a atitudinilor şi comportamentului profesorului ; studiu comparativ asupra perceperii elevilor şcolii normale de către profesorii lor şi asupra perceperii acestora din urmă de către elevii proprii ; aspiraţii-creativitate şi situaţii educative ; studiu diferenţial al comportamentului verbal al profesorilor de discipline ştiinţifice şi literare ; atitudinea învăţătorilor faţă de educaţie permanentă).

Gaston Mialaret găseşte timp şi energie de a elabora lucrări de referinţă, de a fi prezent — într-un singur an — în Mexic, Togo, Canada, Cehoslovacia, Elveţia, Belgia, Polonia — pentru a îndeplini misiuni UNESCO, a prezida congrese şi seminarii internaţionale. Despărţindu-ne la Caën, pînă la întîlnirea în România, unde doreşte cu mare interes să revină, stabilim să reluăm discuţiile la Universitatea din Mons, cu prilejul comemorării pedagogului belgian Fernand Hotyat.

● *Beneficiez şi de situaţia unică de a audia o expunere despre A.S. Makarenko, ţinută de prof.* Jean Vial, *bine-cunoscut prin lucrările sale de înaltă ţinută ştiinţifică (o apariţie recentă, la 1977, „La pédagogie, pour qui ? Pour quoi ?"), prin activitatea sa didactică şi de cercetare (coordonator al grupului de savanţi care elaborează istoria mondială a educaţiei — din preistorie pînă la 1515, al unor teme privind învăţămîntul programat, ortografia, formarea educatorilor pentru centre de vacanţă etc.).*

Personalitatea lui Makarenko se conturează în liniile sale esenţiale prin fraze nu mai puţin fascinante ale acestui ştiut stăpîn al măiestriei oratorice. Discutăm apoi despre ecoul mondial al activităţii lui Makarenko şi al concepţiilor sale.

Satisfacţia prilejuită de acest dialog care relevă erudiţia, spiritul fin, ironia incisivă, caracteristice prof. Vial, este însoţită şi de o firească mîndrie, căci pedagogul francez septuagenar îmi confesează că datorează mult, ca influenţă ştiinţifică pentru orientarea sa, sociologului român Dimitrie Gusti.

LUMINIŢA GHIVIRIGĂ

Încheierea dezbaterii privind manualele şcolare

În conformitate cu obiectivele politicii partidului şi statului nostru de dezvoltare multiplă a tuturor sectoarelor vieţii social-politice, învăţămîntul din ţara noastră s-a închegat — odată cu transformările de structură şi organizatorice care au precedat actualul an şcolar — într-un sistem unic, corespunzător cu necesităţile economice actuale şi de perspectivă privind pregătirea forţei de muncă.

Între acestea, îmbunătăţirea conţinutului şi graficii manualelor şcolare se înscrie ca un capitol major al ansamblului acţiunilor de perfecţionare.

Pentru a veni în sprijinul forurilor competente, răspunzătoare de asigurarea învăţămîntului nostru cu manuale corespunzătoare, revista noastră a organizat o amplă dezbatere, publicînd de-a lungul a cinci numere (nr. 184, 185, 186, 188, 189), propunerile valoroase ale colegilor de la catedră, cei ce au datoria să-l iniţieze direct pe elev în activităţile cu acest preţios instrument de lucru care este manualul şcolar. Toate scrisorile celor peste patruzeci de participanţi la dezbatere — învăţători şi profesori de gimnaziu sau liceu — au relevat aspecte valoroase din punct de vedere metodic, care se înscriu drept contribuţii la perfecţionarea actualelor manuale, în vederea optimizării procesului de predare-învăţare.

Printre acestea enumerăm : asigurarea unui înalt conţinut politico-ideologic manualelor, sporirea capacităţii acestora de popularizare a politicii Partidului Comunist Român, în vederea unei contribuţii majore la educarea comunistă a tineretului şcolar ; necesitatea echilibrării dintre cantitatea mare a cunoştinţelor (impuse de revoluţia tehnico-ştiinţifică) şi a reducerii acelor capitole sau lecţii care, în afară de cantitate, nu contribuie în prea mare măsură la caracterul formativ al manualului. Manualele să cuprindă — după criterii unanim adoptate de autori — acea noutate ştiinţifică, menită să contribuie la progresul respectivului domeniu de cunoaştere şi nu orice fel de noutate, ceea ce ar duce, inevitabil, la supraîncărcarea elevului. Obiectivele formative, caracteristice fiecărei discipline de învăţămînt să determine şi cantitatea de informaţie, ca şi modul ei de prezentare în manualul respectiv.

Logica internă a ştiinţei şi a disciplinei respective să determine ordinea prezentării cunoştinţelor în manual, ţinîndu-se seama totodată de paşii logici ai învăţării, de corelarea interdisciplinară, de necesitatea evitării paralelismelor.

Mulţi dintre autori au subliniat posibilitatea existenţei unei mai riguroase corelări între manualele actualelor trepte de învăţămînt, precum şi între planurile de învăţămînt, programele şi manualele respective.

De asemenea, este necesar să nu se piardă din vedere promovarea metodelor active de predare-învăţare, precum şi a elementelor care contribuie în mai mare măsură la clarificarea, operaţionalizarea şi sporirea caracterului practic-aplicativ al cunoştinţelor. În sfîrşit, dar nu pe ultimul loc, după cum au precizat colaboratorii noştri este necesar să se acorde atenţia cuvenită graficii manualului.

Îi asigurăm pe toţi colegii care ne-au scris că propunerile, sugestiile, punctele lor de vedere sînt studiate cu atenţie de direcţiile de resort din Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, precum şi de redacţiile de specialitate din Editura didactică şi pedagogică, cea mai mare parte dintre ele fiind deja incluse în programele şi manualele pentru viitorul an şcolar.

Avînd în vedere faptul cunoscut, că elaborarea şi tipărirea unui manual constituie un proces amplu şi îndelungat, o altă serie de observaţii vor fi incluse, treptat, în manualele viitorilor ani şcolari.

La modul în care au fost preluate concret aceste observaţii de către factorii răspunzători de elaborarea manualelor ne vom referi, prezentînd noile manuale în numerele de revistă care preced deschiderea viitorului an şcolar.

Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului şi Editura didactică şi pedagogică transmit, acum, la încheierea dezbaterii, prin intermediul revistei „Tribuna şcolii", cadrelor didactice mulţumiri pentru contribuţia acestora la dezbaterea privind manualele şcolare. Totodată, redacţia înştiinţează pe colaboratorii noştri, care au participat la dezbatere, că a reţinut în portofoliul redacţional numele celor care şi-au dovedit competenţa în tratarea aspectelor de specialitate şi pedagogice ale predării respectivei discipline de învăţămînt, în scopul solicitării pentru colaborare într-unul din numerele următoare ale revistei.

CORNELIA GÎRMACEA
VIOLETA APOSTOL

Redacţia şi administraţia : Piaţa Scînteii nr. 1 Bucureşti, telefon : 17 60 10

Tiparul : Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"